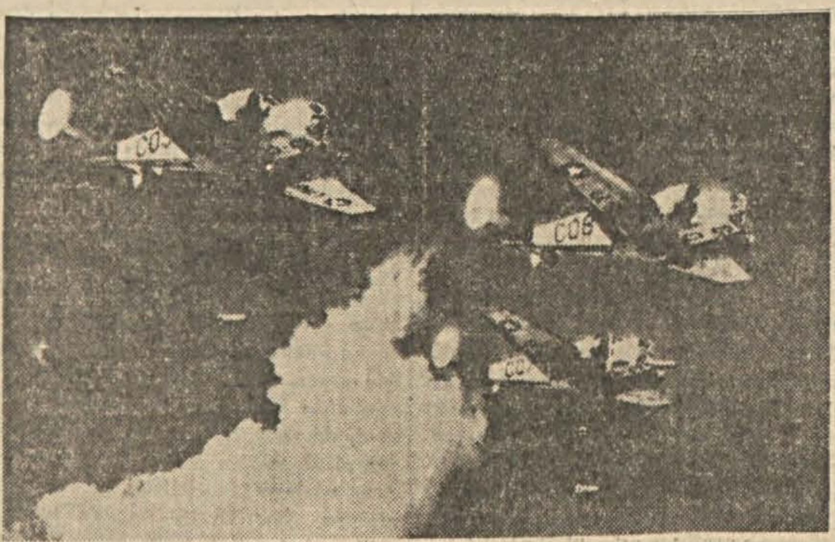
Cumhuriyet
20 nci yıl sayı: 6885
İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul — Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298 İdare ve Matbaa kısmı: 24299-24290
Cumartesi 16 Birinciteşrin 1943

Almanyaya büyük bir hava hücumu

Amerikan uçakları Schveinfurt şehrine dün misli görülmemiş bir akın yaptılar

Akına 300 uçak iştirak etti

Amerikan bomba uçakları bir şehri bombardıman ediyorlar

Almanlara göre 150, Müttefiklere göre ise 60 tayyare düşürüldü

Londra 15 (B.O.W.) — Dün Amerikan hava kuvvetlerine mensub uçankaleler Thunderbolt avcıları himayesinde olarak Bavyerada bulunan Schweinfurt şehrine hücum etmişlerdir. Verilen malûmata nazaran hedeflere tam isabetler kaydedilmiş ve şiddetli mukavemete tesadüf olunmuştur. Avdet eden mürettebat zararın çok mühim olduğunu ifade etmektedir. Almanların burada bu kadar sanayiinin muhtac olduğu bilya ve bilyalı yatak malzemesinin yarısını imal

(Arkası sahife 3, sütun 3 te)

Almanlar karşı taarruza geçti

Kief ve Melitopol kesimlerinde çok şiddetli muharebeler oluyor

Şark cephesinden resimler: Bir Alman makineli tüfek müfrezesi ateş hattında Sovyetlerin hücumunu karşılamağa çalışıyor

Moskova 15 (a.a.) — Sovyet geceyarısı tebliği:

Zaporoje'nin cenubunda taarruzlarına devam eden kıt'alarımız, 8-12 kilometre kadar ilerliyerek Kuçugunmo da dahil olmak üzere birkaç meskûn mahalli işgal etmişlerdir.

Kıt'alarımız düşmanın mukavemetini ve karşı taarruzlarını yenerek Melitopol şehrinin sokaklarında çarpışmalara devam etmişlerdir. Başka kesimden getirdiği takviyeleri muharebeye süren düşman birkaç karşı taarruzda bulunmuşsa da bunların hepsi ağır kayıblarla geri püskürtülmüştür.

Kief'in şimalinde kıt'alarımız düşmanın karşı taarruzlarını geri atarak köprübaşlarını genişletmek için harekâta devam etmişler ve mevzilerini düzeltmişlerdir. Düşman insan ve tankça ağır kayıblara uğratılmıştır.

Gomel'in cenubunda kıt'alarımız verdikleri savaşlar neticesinde mevzilerini ıslah etmişlerdir.

Alman tebliği

Führerin umumî karargâhı 15 (T.P.) — Alman Başkumandanlığının tebliğidir: Azak denizinin şimalinde ve orta Dinyeperde müteaddid kesimlerde düşman şiddetli, fakat neticesiz taarruzlarda bulunmuştur. Zaparoşe köprübaşı kıt'alarımız tarafından verilen emre tevfikan, mühim tesislerinin imhasındn sonra tahliye edilmiştir. Dinyeper'de, Pripet munsabında ve Sessk kesimlerinde mukabil taarruzlarımız iyi başarılar temin etmiştir. Nehrin batı sahilinde bazı düşman birlikleri bertaraf edilmiş bazısı da dar bir sahaya sıkıştırılmıştır.

Kriçew'ın garbında ve bilhassa Smolensk'in batısında dün de Sovyetlerin kuvvetli yarma teşebbüsleri akamete

(Arkası sahife 3, sütun 2 de)

Finlandiya sulh istiyecek mi?

Fin Parlamentosu Hariciye Encümeni Reisinin dünkü gazetelerde okuduğumuz beyanatı, şark cephesindeki muhtemel politika değişmeleri bakımından mühimdir.

Sovyet Rusyaya karşı iki buçuk yıldır Almanlarla işbirliği yapan Finlandiyanın, neticeden artık ümidini kestiği için, daha fazla yıpranıp bütün bütün mahvolmaktansa (zararın neresinden dönülse kârdır) diyerek ayrı bir sulh imzalıyabilmek maksadile gayret harcadığı ötedenberi söyleniyordu. Hattâ bu uğurda Fin hükûmetinin, Washington'daki elçisi vasıtasile Birleşik Amerika devletlerinden tavassut istediği ve cevab olarak doğrudan doğruya Sovyet Rusyaya müracaat etmesi lüzumu Helsinki'ye bildirildiği birkaç defalar yazılmıştı.

O zamandanberi aylar geçtiği halde Fin hükûmeti tarafından bugüne kadar böyle bir teşebbüse girişilmiş değildir. Bununla beraber şark cephesindeki durum, hiç de emniyet verici bir duruma benzemiyor.

Fin Hariciye Encümeni Reisinin gazetelerde çıkan demeci şark cephesindeki son askerî gelişmelere karşı Helsinki'de artık yeni bir takım politika tedbirleri düşünülmesine lüzum görüldüğünü belli ediyor. Finler, vakıâ Almanya ile yaptıkları silâh arkadaşlığından memnundurlar. Fakat bundan böyle kendi başlarının çaresine kendileri bakmak zorunda kaldıklarına hükmetmiş gibidirler. Hariciye Encümeni Reisinin bu husustaki sözleri gayet açıktır:

«— Biz, yaptığı bütün yardımlardan dolayı Almanyaya teşekkür ederiz. Fakat kendi emniyetimizi ve kendi men-

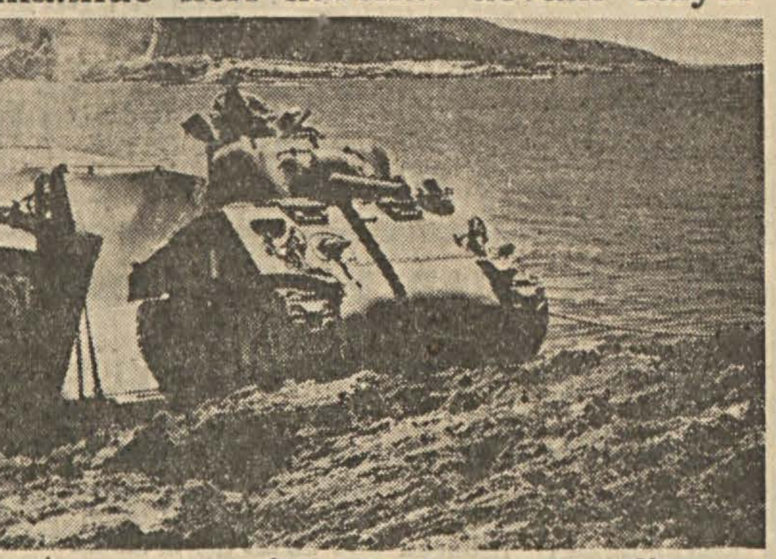
NADİR NADİ

(Arkası sahife 3, sütun 4 te)

CENUB İTALYADA

Müttefikler, Alman hatlarının gerisine bir çıkarma yaptılar

Campobasso şehri zaptedildi, Volturnonun şimalinde ileri harekât devam ediyor

İtalyan sahillerine çıkarılan Müttefiklere aid ağır tanklar
(Telgraflar 3 üncü sahifemizdedir)

Şark cephesindeki son vaziyeti gösterir harita

Askerî vaziyet

Kief'te ikinci bir Stalingrad olur mu?

Yazan : Emekli General H. Emir Erkilet

Ne umumî askerî, ne de siyasî vaziyet Almanya için iyi değildir. Kral ve Mareşal Badoglionun İtalyayı Müttefiklere teslim ettikten sonra, onların tarafına geçmeleri gibi nihayet eski müttefiğine harb ilân etmeleri beklenebilirdi. Çünkü bu harb ilânı için elbet bahaneler bulunabilecek ve sonra onlar ancak Almanyaya harb ilân etmekle Müttefiklerin İtalyaya tertib edecekleri ağır cezaları hafifletmek imkânlarını elde edebileceklerdi. Fakat ne olsa, Badoglio'nun siyaseti İtalyayı harabiyetten harabiyete ve zilletten zillete düşürmektedir. O derecede ki Badoglio İtalyası bütün ihanetlerine rağmen ne Müttefikler arasında bir yer alabiliyor, ne de hiç olmazsa 400,000 İtalyan esirini kurtarmış bulunuyor. O sadece bir esir gibi hizmet etmek ve efendilerinin atifetini beklemek zorundadır.

Portekiz hükûmetinin durup durup ancak bugün Asor adalarının deniz ve hava üssü olarak İngiltere tarafından işgal edilmelerine müsaade etmesi onun Almanyadan yana artık hiç bir korkusu kalmadığını, yani Portekiz hükûmetinin Almanyanın galib gelmek ihtimalini artık hiç düşünmediğini gösterir. Ayni zamanda İspanyanın doğu cephesindeki gönüllü tümeni geri çekmek istemesi ve daha kat'î ve sıkı bir tarafsızlık takib etmek kararında olması hep harbin Almanya aleyhinde kat'î bir safhaya girdiği hakkındaki genel görüşlerin bilhassa Rus galebe ve ilerlemelerile kat'ileşip umumileşmekte olmalarından ileri gelir.

Filvaki Balkanlar kaynıyor, Bulgarlar düşünüyor, Rumenlerle Macarlar fena akıbetten korkuyor ve Finler, şereflerini kaybetmeden ve zillete düşmeden işin içinden sıyrılmağı istiyorlar. Bunlar dayandıkları dalın kırılmakta ve üzerine bastıkları yerin çökmekte olduğunu gören bir adam gibi kendilerini artık emniyetsizlikte hissediyorlar.

O halde Alman Propaganda Nazırı Dr. Gobbels'in umumî askerî ve siyasî duruma bakarak harbin yeni bir safhaya girdiğini ve her memleketin kendi imkânlarını hesaba başladığını söylemesi vaziyete uygundur. Şu kadar var ki harb Avrupada bugün değil, daha geçen yıl Stalingrad, şimal Kafkasya ve Elalemeyn mağlûbiyetleri sırasında Mihver aleyhine dönmeğe başlamış ve bu yıl Orel ve Bielgorod savaşlarının kaybolması, İtalyanın Tunus üzerinden istilâya uğramasının neticesi olarak Mussolini'nin faşist partisile birlikte düşürülmesi ve nihayet İtalyanın Kral ve Badoglio tarafından tarihte misli görülmiyen bir ihanet darbesile düşmana teslim edilmesi üzerine kat'î bir safhaya girmiştir. Bunun içindir ki, Gobbels'in dediği gibi muharib veya tarafsız her memleket şimdi kendi vaziyet ve imkânlarile beraber atisini düşünmek vaziyetindedir.

Alman Propaganda Nazırı, Almanya-

(Arkası sahife 3, sütun 5 te)

Almanya Portekizi protesto etti

Asor adalarında İngilizlere üs verilmekle Portekizin bitaraflığını ihlâl ettiği söyleniyor

Berlin 15 (T.P.) — Cuma günü öğleden evvel Lizbondaki Alman orta elçisi tarafından Portekiz hükûmetine verilen protesto notasında Portekiz hükûmetinin, Asor adalarının İngilizler tarafından işgalinden sonra da Portekizin tarafsız vaziyette olduğu hakkında Portekiz hükûmeti tarafından yapılan iddiaya karşı Alman hükûmetinin ihtirazî kayıd dermeyan ettiği tebarüz ettirilmektedir. Alman notasında, Portekizin İngiliz tazyikına tâbi olarak hareket ettiği de ifade olunmaktadır. Notada, bundan maada Portekizin bu tazyika tâbi olmakla taraf-

(Arkası sahife 3, sütun 4 te)

Yüksek Teknik Okulu

Teşkilâtta mühim değişiklik yapıldı

Ankara 15 (Telefonla) — İstanbul Teknik okulunun teşkilâtı değiştirilmiş, bu okulun mühendis kısmı bir yüksek meslek okulu haline getirilmiş ve dolayısile talebe kayıd ve kabul şartları da değişmiştir. Bundan böyle Teknik okulu fen memuru kısmına Erkek San'at enstitülerile, Yapı Usta okulları mezunları; mühendis kısmına san'at enstitülerinin ve yapı usta okullarının son sınıflarında açılan hazırlık şubeleri mezunları alınacaklardır. Orta okul mezunlarının da Teknik okula alınmalarını temin etmek

(Arkası sahife 3, sütun 6 da)

İkramiyeler bu ayın yirmisinde veriliyor

Ankara 15 (Telefonla) — Memurlara verilecek ikramiye hakkındaki kararname dün Vekiller Heyetinde görüşülmüştür. Vekiller Heyetinin tesbit ettiği tarihe göre ikramiyeler birinciteşrinin yirminci günü dağıtılacaktır. Bu hususta vilâyetlere emir verilmek üzeredir.

Yeni İspanya ve Romanya elçileri

İspanyanın ve Romanyanın yeni Türkiye elçilerinin, evvelki gün, Ankarada Cumhur Reisimize itimadnamelerini takdim ettiklerini bildirmiştik. Yukarıdaki resimlerde, Solda yeni Romanya sefirinin ve sağda İspanyanınkinin itimadnamelerini vermek üzere Çankaya köşküne girişleri görülüyor.

Başvekilimiz İspanya elçisini kabul etti

Ankara 15 (a.a.) — Başvekil Şükrü Saracoğlu, hükûmetimiz nezdine tayin edilen İspanya elçisi ekselâns Jose Rojas Morew Kont de Casa Rojas'ı bugün saat 11,30 da Başvekâlette kabul etmiştir.

Çinde feyezanlar, Hindistanda kolera

Honan eyaletinde 60 bin ev yıkıldı, 200 bin kişi öldü. Bengale bölgesinde kolera çok büyük tahribat yapıyor

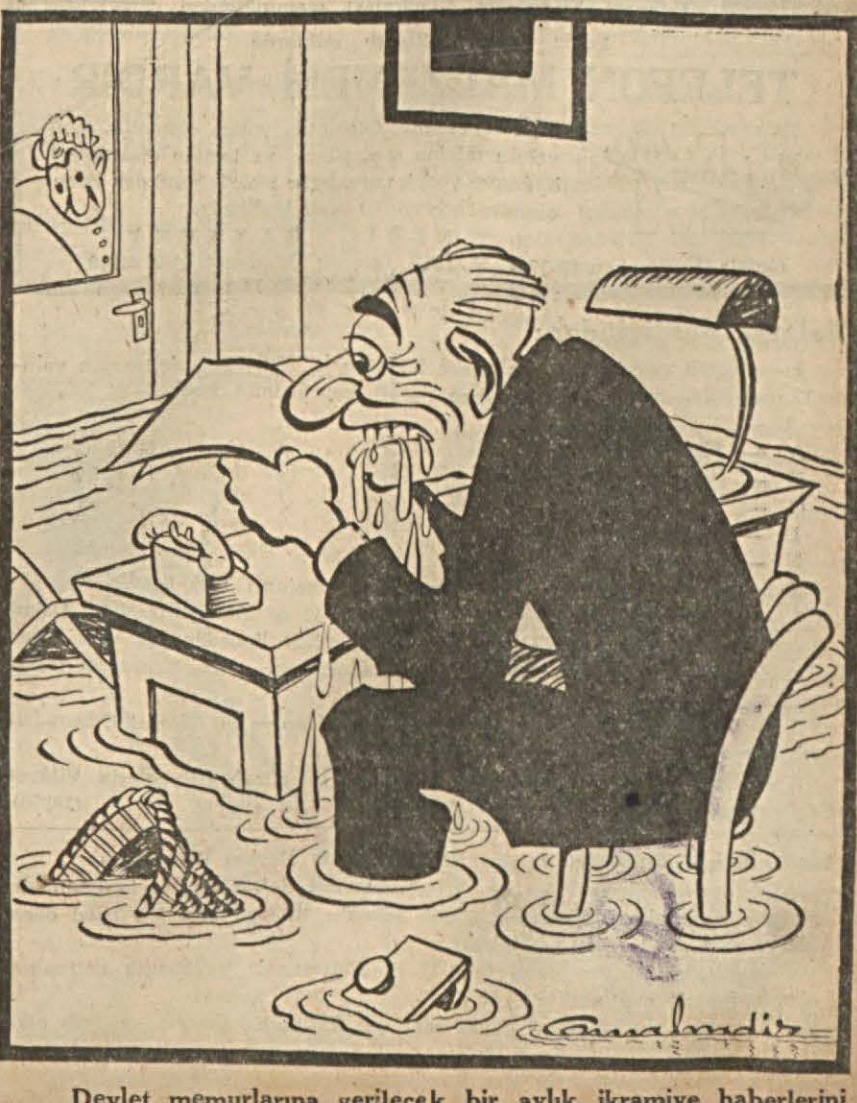
Şanghay 15 (T.P.) — Çungking hükûmeti sözcüsü Şangtaofan dün akşam radyoda verdiği bir haberde, Sarı nehrin taşması ile Honan eyaletinde 60,000 evin yıkılmış ve 200,000 Çinlinin ölmüş olduğunu bildirmiştir. Bundan maadâ, sözcü, cenub eyaletlerinden biri olan Kwantung eyaletinde büyük bir açlığın hüküm sürdüğünü ve her gün binlerce kişinin öldüğünü, münakalât zorlukların dan dolayı bu eyalete yardım ekiplerinin ve gıda maddelerinin gönderilmesinin kabil olmadığını, fakat hükûmetin elinden gelen her şeyi yaptığını beyan etmiştir.

Hindistanda müthiş kolera salgını

Kalküta 15 (a.a.) — Son 15 gün zarfında Nymensingh şehrinde ve civar bölgelerinde koleradan 300 kişi ölmüştür. Gazeteler şunları yazmaktadırlar: Birçok aileler bütün efradile yok olmuştur ve bir çok bölgelerin bütün halkı helâk olmuştur.

Bengale eyaletinde ölenler

Tokyo 15 (T.P.) — Bengale eyaletinin Bogra şehrinde koleradan bir hafta zarfında 250 kişi ölmüştür. Kalkütada geçen hafta 82, bu hafta 97 ölüm vak'ası kaydedilmiştir.

Devlet memurlarına verilecek bir aylık ikramiye haberlerini okuyan bir hususi müessese memurunun resmidir...

Tarihî bir tetkik

Fatih nerede ve ne zaman doğdu?

Yazan:

Prof. Dr. A. Süheyl Ünver

Göz geçirmeğe muvaffak olduğum tarihler Fatihin doğduğu seneyi ve hattâ ayı ve günü birbirinden farklı yazıyorlarsa da doğduğu yeri çok defa araştırmağa alışık olmadıklarından yazmıyorlar. Baş vurduğumuz kaynakların bunu göstermemesi bizi bir takım tahminlere sevketti. Bizde, bu hususta ilk tahmini yürüten yirmi beş sene Edirnede oturup oradaki Tunca sarayı şehir hakkında bugün Tarih Kurumu kütüphanesine maledilen eserleri hazırlıyan Dr. Rifat Osman merhum da, Fatihin Edirnede o beldeyi alan Birinci Muradın sarayında doğduğunu mehazini bildirmiyerek zikrediyor. Dr. Rifat Osmanı bu tahmine yürüten kaynağı öğrenemedik. Fatihi doğuran kadın (Huma Hatun) diye meşhurdur (1). Ahmed Rasim tarihinde (Cilt 1) Sırp prensesi Marayı annesi olarak sayarsa da yanlıştır. Huma Hatun Bursada Muradiye camii yanında isabetli bir kararla müzece istimlâk edilen bahçedeki hususî kitabeli ve zarif bir türbede yatmaktadır. Halk buraya (Hatuniye türbesi) demektedir. Burasını ziyaret ettim. Kitabesi mühimdir ve camiden 100 metre kadar ilerdedir.

Fatih annesinin Bursada medfun olması dolayısile Bursada doğduğu tahmininde bulunanlar da işitilmiştir. Fatihin Bursada doğduğuna dair ufak bir emare ve rivayete dahi şimdiye kadar rastlamadık. Lâkin biz Edirnede doğması düşüncesi üzerinde daha çok durduk. Zira İkinci Murad zamanında Edirne payıtaht idi ve Rumeli fütuhatiyle meşgul olan Padişah da sık sık orada idi. Son günlerde Sayın Esad Fuad Tuğayın kütüphanesinde (Tevarihi âli Osman) adı altında şimdiye kadar gördüğümüz kaynaklara benzemiyen ve lâkin onlardan toplanarak yapılan bir tarihe rastladık ve tetkik için lûtfettiler. Onda şu kayıt vardı:

(... (Murad han) ... yine gelip Edirnede karar edip oturdu, (bu) hicretin sekiz yüz otuz iki yılında vaki oldu. Ondan sonra Sultan Murad Han sefer etmeyüp Edirnede oturdu ve ol yıl içinde Sultan Mehmed vücude geldi (bu) hicretin sekiz yüz otuz dört yılında vaki oldu....) (2).

Bu satırlar bize Fatihin doğduğu seneye tekaddüm eden zamanlarda babasının Edirnede iki sene kadar oturduğunu öğretiyor Fatihin 834 (1430) da dünyaya geldiğini söylüyorsa da yerini bildirmiyor. Tarihler Fatihin doğuşunu ekseriya 833 (1429) senesi 6-26 Receb arasında gösterirler (3).

Tarihlerimiz doğum yerini bildirmez ve doğuş senelerini de farklı kaydederken hatıramıza Fatihin talihi zâyicelerle tesbit olunmuştur diye bir takim rivayetler kulağımıza geldi. Filhakika yalnız Fatihin değil birçok padişahların ve devlet ricalinin ve birçok zatların talihi ilmi nücum esasına dayanarak bulunmuştur. Fatihe dair bu zâyice misallerle teeyyüd edince araştırmalara başladık. Süleymaniye kütüphanesinde Esad Efendi kısmında No. 1997 de kayıdlı münhasıran Fatihin doğumuyla yaşadığı senelerin zâyicesini bildiren müstakil bir esere rastladık. Eserin ismi (Talihi Mevlud Ebülfetih Sultan Mehmed Han) dır. Elimize geçen bu nüsha farscadır ve İstanbulda 885 (1480) de yani Fatihin vefatından bir sene evvel Hataylı müneccim Ceylânî hattıyle yazılmıştır. Baş tarafta talihi okunan Fatihin 835 (1432) senesi receb ayının 26 sında sebt (cumartesi) gecesi doğduğu kaydedildikten sonra sıra Fatihin doğduğu yere geliyor. Burası da altıncı iklimin en güzel buka (kıt'a) larından biri olan Beldeyi Tayyibeyi darüssaltanatı (Edirne) dir. Bu kayda göre Fatihin artık Edirnede doğduğunu şüphesiz görüyoruz.

Üstad Fatin Gökmen de Rasathane kütüphanesinde (No. 204/H. 49) da kayıdlı Müneccim Ankaralı Sadullah Efendi mecmuasında Fatihin (Talii velâdeti Fatih Sultan Mehmed Han) ı yani doğum zayicesini buluyor. Bize onu göstermek ve vermek lûtfunda bulundular. Onun üzerinde ayrıca tetkiklerimize devam edeceğiz. Bu zâyice de bize Fatihin Edirnede 835 (1432) senesi recebinin yirmi yedinci şenbenin gecesinde seher vaktinde saat sekizi dört dakika geçe doğduğunu yazıyor ve doğumu anındaki burcların vaziyetine göre talihini de bir şema ile gösteriyor. Bu kaydın da doğuş yerini Edirnede ve ayni senenin aynı ayında ve yalnız bir gün farkla göstermesi ve vak'anın tarihlere rağmen doğruluğuna şüphe bırakmıyor.

Eğer bu kayıdlar da yanlış ise Fatih için bu kadar emek çekerek ve bütün nücum esaslarına dayanarak yazılan bu zâyicelerin esas tarihleri de doğru değildir. Bir defa nücum esaslariyle böyle hükümler çıkarmak için sene; ay; gün ve saatiyle doğduğu yeri de bilmek icabeder. Oraya göre bir hâdisenin vukuu zamanındaki Ecramı Semaviyenin vaziyetlerine ehemmiyet vrilmiştir. Bunu bulmak için bilhassa doğduğu tarih de doğru olarak tesbit edilmiş bulunmalıdır. Onu burada münakaşa etmiyorum. Lâkin bu satırlar bize Fatihin Edirnede doğmaşında şüphe bırakmıyor.

Her yaşadığı senenin ve talihine bakılan bu büyük hükümdarın istediği neticeleri veren seferleriyle ve diğer muvaffakiyetlerile karşılaştırılırsa bu gibi zâyicelerin zamanlarında ne derece ehemmıyetli tuttukları anlaşılır. Fatihin hayatı talihi hakkında Esad Efendi kütüphanesindeki eser 885 (1480) senesinde yazılmakla beraber 886 (1481) senesinin yani Fatihin öldüğü seneye aid de bazı hükümleri havidir. Hele bu sene de mühim bir hükmün yanına türkçe olarak başka bir zamanda ve başka bir kalemle şu satırlar yazılmıştır:

(Sahibi tali'i humayun bu tahvilde sefer kasdiyle İslâmboldan hareket ve Gebze nam mahalde hasta olup anda merhum olmuştur. Nitekim Tevarihşinasana malûmdur).

Bu tali'i mevlud eseri ve diğer nücuma müstenid eserlerde Fatihin zâyicesi üzerinde çalışmalarımıza devam ediyoruz. Tarihlerimizde bulamadığımız en önemli bir noktayı bu eserde buluyor ve bu bahsi daha etraflı araştırırken bu ilk bulğuyu da ortaya koyuyoruz.

Bu münasebetle şu mütaleayı da ilâve etmeği faydalı buluyorum. Kütüphanelerimizde bulunan tarih kitablarını resmen teşekkül eden bir komisyon tasnif ile senelerdenberi meşguldür. Çok faydalı neticelere varılmıştır. Bizde bu tarih tasnifine girmesi icabeden eserler meyanında Münşaat mecmuaları, divanlar, fetva mecmuaları ve bu kabil zâyicelerden bâhis kitablar da vardır. İşte bakmak hatıra gelmiyen ve hiç umulmıyan bu iki eserde tarihlerimizin birbirinden farklı bildirdiği noktanın doğrusunu buluyoruz.

O halde bulduğumuzu hulâsa edelim:

Fatih, Edirnede, orayı alan Birinci Muradın yaptırdığı, Yıldırım Beyazıd, Çelebi Sultan Mehmed ve babası İkinci Muradın bir takım dairelerle ve kasırlarla genişlettikleri Eskisarayda 26-27 receb 835 (1432) Cuma - Cumartesi gecesi seher vaktinde saat sekizi dört geçe doğmuştur.

---

(1) Bursa mahkeme sicilleri defter 201, S. 64, defter 370, S. 40. defter 31, S. 35 de Kâmil Kebecioğlu tetkiklerinden.

(2) Bu eser sene 1200 (1786) da Yeni İmarette Ahmed Bey cami hatibi Elhac Hafız Musa tarafından istinsah olunmuştur.

(3) İslâm Ansiklopedisi bu receb 832 (Nisan 1429) olarak yazılıdır. O da (Sicili Osmani, Cild 1, S. 67) den almıştır.

Malatya Valiliğinden:

1 — Kapalı zarf usulile eksiltmeye konulan iş: Malatya - Adıyaman yolunun 12 nci kilometresinde Kavaklıbağ deresi köprüsünün inşası,

2 — Bu işe aid evrak:

A — Keşif cedveli,
B — Hususî, fennî şartname,
C — Eksiltme şartnamesi,
D — Mukavele projesi.
E — Plân.

3 — Keşif bedeli 19788,93 ve muvakkat teminatı 1485 liradır.

4 — İhalesi 23/10/943 cumartesi günü saat 11 de Malatya Vilâyeti Daimî Encümeninde icra kılınacaktır. Teklif mektublarının ihaleden bir saat evvel tevdii meşruttur. Posta ile gönderilecek mektubların geç gelmesi mazeret teşkil etmez.

5 — Taliblerin Nafıadan alacakları ehliyeti fenniye ve Ticaret Odasından 943 yılı kayıd vesikalarını ibraz etmeleri lâzımdır.

6 — Keşif evrakını görmek ve fazla tafsilât almak istiyenlerin Vilâyet Nafıa dairesine ve Daimî Encümene müracaatleri ilân olunur. (10250)

Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâleti Refik Saydam Merkez Hıfzıssıhha Müessesesi Satınalma Komisyonundan:

1 — Merkez Hıfzıssıhha Müessesesi Çiçek şubesi ihtiyacı için 100 aded dana kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

2 — İhalesi 22/10/943 cuma günü saat 11 de Müessesede toplanacak Satınalma Komisyonunda yapılacaktır.

3 — Teklif mektubları muayyen günde saat ona kadar Komisyona verilmiş olacaktır.

4 — Şartnamesini görmek istiyenler Komisyona müracaat ederler.

5 — Muvakkat teminat mukabili nakid ve nakid mahiyetindeki evrakın Maliye Vekâleti Merkez Muhasebeciliği veznesine yatırılması için taliblerin bir gün evvel komisyona müracaatle birer irsaliye almaları lâzımdır. (10138)

Şehir haberleri

Ne güzel mutemed!

Vana götürmek üzere aldığı malların bir kısmını burada satmış

Van vilâyeti adına Ticaret Ofisinden manifatura eşyası aldığı ve bu mallardan mühim bir kısmını hakkı olmadığı halde İstanbulda bir tacire devrettiği iddiasile, Cevdet isimli birisi yakalanmıştır. İddiaya göre; Cevdet, mutemedlik işini üzerine alabilmek için bir kaç kere tayyare ile Vana gidip gelmiştir. Ve geçende, Van vilâyeti ihtiyacı için Ticaret Ofisinden 193,000 lira değerinde astarlık alarak, bu maldan 13 balyesini, 25,000 liraya, seyyar komisyoncu Yervantın delâletile Hariton adlı bir tacire satmıştır. Zabıtaca hazırlanan tahkikat dosyası, İstanbul Millî Korunma Müddeiumumiliğine gönderilmiştir. İddia etrafında, tahkikat genişletilecektir.

Meb'uslara Valinin ziyafeti

Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdar, bir müddettenberi şehrimiz kazalarında halkın dileklerini dinliyen İstanbul meb'uslarına Taksim gazinosunda bir öğle ziyafeti vermiş ve bu toplantıda Belediye muavinleri de hazır bulunmuşlardır. Yemekten sonra halk dilekleri etrafında görüşmeler yapılmıştır. Meb'uslar bu sabah Yeşilköy çocukları kurtarma yurdunu gezecekler, sonra bu dilekler etrafında alâkadar vekâletlere vermek üzere raporlarını hazırlıyacaklardır.

Ali İhsan Sâbisin açtığı davaya bugün başlanıyor

Emekli General Ali İhsan Sâbis'in «Tanin» gazetesinde çıkan muhtelif yazılardan dolayı açtığı hakaret davalarına, bu sabah saat onda İstanbul yedinci asliye ceza mahkemesinde başlanacaktır. Muhakeme safhalarını takib etmek istiyeceklerin fazlaca olması ihtimalini göz önünde tutan Müddeiumumilik, bu dava için, genişçe olan İstanbul birinci ağır ceza mahkemesi salonunu tahsis etmiştir. İzdihamı önlemek üzere de evvelden tedbir almış, salona giriş kartları bastırmıştır.

Hususî sigaralar

İnhisarlar İdaresi, pazartesi günü İzmirde toplanacak olan tütün kongresi münasebetile, «kongre» adını taşıyan bir sigara çıkarmıştır.

Banliyö tren seferleri

Devlet Demiryollarının Avrupa banliyösünde dün sabahtan itibaren kış tarifesinin tatbikına başlanmıştır.

Tarife mucibince Sirkeci ile Çekmece arasında üç katar kaldırılmıştır. Yaz münasebetile Küçükçekmeceye kadar uzatılan banliyö hattı da dünden itibaren Yeşilköyde nihayetlenmektedir.

Ekmek karnesi tevziatı

İkinciteşrin ve birincikânun aylarına aid ekmek karnelerinin tevziine ayın 20 sinden itibaren başlanacaktır. Karne tevziatını daha muntazam bir şekilde yapmak ve suiistimallerin önüne geçmek üzere Belediye yeni tedbirler almış, bu arada ekmek bürosu şefliğine inhisarlar müfettişlerinden Talât Okar tayin edilmiştir.

Lokanta ve gazinolarda müşterilere serbestçe ekmek verildiği görüldüğünden gerek ekmek bürosu merkezinde ve gerekse mahalle birliklerinde tevziat esnasında azamî dikkat gösterilecektir.

Diğer taraftan, misafir karnelerile muayyen fırınlarda ekmek satılması usulü iyi netice vermediğinden, ay başından itibaren misafir karnesi ile bütün fırınlarda ekmek verilecektir.

Bir profesörümüz tütün kongresine çağırıldı

İstanbul Üniversitesi İktısad profesörlerinden Refii Şükrü Suvla 18 birinciteşrinde İzmirde toplanacak olan tütün kongresine davet edilmiştir. Profesör kongrede «tütün ihracatımızın gelişmesi yolunda Türkiye İnhisarlar İdaresinin ay yıldız alâmeti farikasile Türk tütünü menşe adının yabancı memleketlerde suiistimaline karşı alınacak tedbirler» mevzulu bir konuşma yapacaktır.

Eksik çıkan kibritler

Bir müddettenberi kibrit kutularında ancak üç, dört kibrit çıkmaktadır. Dün bu hususta kendisile görüştüğümüz Kibrit İnhisarı Müdürü Tevfik Taşçı kutuların gayet itina ile hazırlandığını, binlerle kutunun içinde bir kaç tanesinin bozuk çıkabileceğini, esasen bu gibi şikâyetlerin izam edildiğini söylemiştir. Müdür ayrıca kibrit kutularının kartondan yapılması için tetkiklerde bulunulduğunu ilâve etmiştir.

Bir ev soyuldu

Dün akşam saat 5 ile 7 arasında Şehremininde Kürkçübostan sokağında 22 numaralı eve giren hırsız, üç takım elbise ile bir çok ev eşyası ve iki kilo ekmek çalarak kaçmıştır. Polisçe takibata devam olunmaktadır.

Ev hastabakıcı kursu açıldı

Eminönü Halkevi «Ev hastabakıcısı kursu» dün saat 13 de açılmıştır. Kursa ilk olarak 60 kişi yazılmıştır. Gün geçtikçe de genc kız ve kadınlarımız arasında kursa karşı rağbet artmaktadır. Diğer Halkevlerinde de bu kurslar açılacağından kayıdlara devam olunmaktadır. Talebeler iki ay nazarî, bir ay da hastanelerde amelî olarak ders göreceklerdir. Muvaffakıyetle bitirenlere birer vesika verilecektir.

MACARİSTAN MEKTUBU

Tezatlar ortasında Macar siyaseti

Budapeşte, Birinciteşrin - Hususî Muhabirimiz bildiriyor

Yabancı memleketler umumî efkârı, Macaristan hakkında yanlış bir fikir beslemektedir. Macaristanı, Mihver siyasetine şevkle iştirak eden, Alman geleneği güden, ifrat derecede militarist ve tadil taraftarı sanıyorlar. Balkan seferi esnasında Macaristana ilk geldiğim zaman bile, burada, yeni nizam siyasetine ne kadar temkinle iştirak edildiğini görmüştüm.

Budapeştenin, Hitler'in müteaddid muvaffakıyetlerine, sonra Üçlü Pakta iştirakte bu kadar müsareat göstermesi, pek basit bir sebebden ileri gelmiştir. Trianon muahedesi, Macaristanı parçalamıştı; muahedeleri, barış yolile tadil ettirmek için, boş yere bir hayli uğraşıldı.

Fırsat çıkar çıkmaz, Macaristanın, emellerini, kan dökmeden tahakkuk ettirmesi mantıkî, hattâ diyebiliriz ki beşeri bir şeydi. Macaristan, İtalyaya sıkı surette bağlı idi; cenub yolunu, Cermen unsuruna kapamağa matuf olan bu tedafüî ittifakın esası, doğrusunu söylemek lâzım gelirse, sırası gelince, bir değer ifade edebilecekti. Bu bakımdan, Macaristan, pakta iştirak etmesi için Mussolini tarafından yapılan teklifi reddedememişti. Berlin, Macar topraklarından asker geçirmek istediği zaman bunu da redle karşılamak imkânı yoktu çünkü Almanya kuvvetli idi. Fakat, sonradan, Novi-Sat eyaletinin ilhakı müstesna, Macaristan, Balkanlara bir tek asker göndermemiş ve Danimarka gibi, daima, ihtiyatlı bir durum muhafazasına çalışmıştır. Rusya seferine iştirak etmesi ise, en ziyade ideoloji sebeblerinden, Bela Kun'un bıraktığı kötü hatıradan ileri gelmiştir. Bu iştirak, birkaç yüz bin ölü vermek suretile, Macaristana, pahalıya mal oldu.

Bugün, Macaristan, olayları dikkatle takib ediyor. Efkârı umumiyesi gayet mükemmel surette haber almaktadır. Budapeştede pek fazla okunan İsviçre gazeteleri lehine olarak okuyucularını kaybetmek tehlikesine maruz Macar gazeteleri, her iki muharib tarafa aid haberleri ve mütalealarını ve bilhassa İsviçre havadislerini, gayet tarafsız olarak neşrediyorlar. Radyo serbestçe dinleniyor, ayni derecede serbestçe münakaşalar yapılıyor. Esasen, efkârı umumiye, terazinin öteki gözü ağır basmağa başladığını sezmekte ve bu maceradan, asgarî zararla sıyrılmasını, hükûmetten istemektedir. Macar gazetelerinin, menfadaki hükûmetlere ve harb sonrası meselelerine dair haberlere karşı çok fazla alâka göstermeleri, Müttefiklerin zaferini muhakkak telâkki ettiklerini isbata kâfidir.

Naib Horthy, Mösyö Kallay'ı başvekâlete getirirken, yeni durumu hesaba katmıştır. Mösyö Gheczy Hariciye Nazırlığına tayin edildiği zaman, yeni bir havanın esmekte olduğu anlaşılmıştı. Yeni nazır, Macaristanın bir tek siyaset güttüğünü, bunun da millî siyaset olduğunu, büyüklerin kavgasına iştirak etmek istemediğini, büyük küçük bütün milletlere, barış içinde yaşamak ve çalışmak imkânını veren âdil ve şerefli bir sulh ümid ettiğini söylemekte tereddüd etmemiştir. Üçlü Paktın yıldönümü münasebetile söylediği nutukta da, Macaristanın bu pakta sadakatini teyid etmek şöyle dursun, hüsnü niyet sahibi insanlara hitab etmişti. Tazyiklere rağmen, Mussolini'yi hukukan tanımamıştır. Cumhuriyetin adını ağzına almamaktadır ve Budapeştede Duçe'yi temsil etmek istiyen diplomatları tanımamaktadır.

Bununla beraber, Macar idarecilerinin işi kolay değildir. Harb, Macar topraklarına, iki taraftan da dev adımlarile yaklaşmakta; muharibler, kendilerine engel olacak küçük milletleri esirgememeğe karar vermiş bulunmaktadır. Macaristanın başlıca meseleleri, Rusyadaki kıt'aların geri alınması; Balkan müdafaasına iştirak etmemek; komşularla olan ihtilâfların halli; içtimaî ve iktısadi durum; açık şehir meselesi; bilhassa memleketin tarafsızlaştırılması gibi şeylerdir. Kiyef bölgesinde bir tümenin mevcudiyeti, memleketin hayatına ağır bir tazyik yapıyor, Sovyet Rusya ile olan münasebetleri, tamir kabul etmez şekilde bozuyordu. Almanya, genel kurmay müzakereleri esnasında, şevksiz ve inançsız çarpışacak bir müttefiki zorla yanında tutmaktansa, göz yummağı tercih etmiş, Rusyadaki Macar kıt'alarının geri alınmasına razı olmuştur. Buna karşılık, Balkan kalesinde nöbet beklemek üzere otuz kadar tümen istemişse de, bunda da muvaffak olamamıştır. Çünkü, Macar Nemzet'in de bir başmakalede yazdığı gibi «kendilerile hiçbir zaman kılıc kılıca gelmedikleri» iki memleketin ordularile icabında dövüşmeğe niyetleri olmıyan Macar diplomatları, Macaristanın, ilhak ettiği topraklarda âsayişi muhafaza için bütün askerlerine ihtiyacı olduğu yolunda mukabelede bulundular. Aynı zamanda, Macaristanda, kısmî seferberlik yapıldı. Bu harbin sonunda, muzaffer büyük devletler karşısında, menfaatlerini korumak mevkiinde kalacak olan Macaristan, ayni zamanda, komşularının hücumile de karşılaşacaktır. Sabit olmuş bir hakikattir ki, diplomatlar, ellerinde sağlam bir ordu bulunduğu zaman, iddialarını daha kuvvetle müdafaa edebilirler. Çünkü, Macar - Slovak, Macar - Rumen, Macar - Yugoslav meseleleri pek karışık işlerdir. Yeniden Çekoslovak olan Slovaklar, memleketin, Komaron'dan Kassa'ya kadar şimalini geri istemekte acele edecekler, Rumenler Transilvanyayı, Yugoslavlar Novi Sat eyaletini istiyeceklerdir. Hem, bunlar, muzaffer olmak itibarile kuvvetli üç komşu olacaklardır.

Budapeşte, yalnız, St. Etienne tacının en güzel mücevheri değil, ayni zamanda memleketin siyasî, iktısadî, sınaî ve fikrî hayatının da merkezidir. Hava taarruzları, tamir kabul etmez zararlar verebilir. Hükûmet, Peşteyi açık şehir ilân etmek niyetinde olduğunu bildirmiştir, fakat, Romanın teşkil ettiği örnek, bu hususta pek cesaret verici bir tesir yapmamıştır.

Her Macar, memleketi tarafsızlaştırmak, tehlikeli bir maceraya artık girmemek, şimdiden Yugoslavlarla, Rumenlerle, hattâ belki de Mösyö Benes'le anlaşmak, fedakârlıklar pahasına da olsa millî mevcudiyeti temin için müzakerelere girişmek arzusundadır. Fakat, Mösyö Goebbels'in de dediği gibi, son sür'atle giden bir trenden atlanmaz. Macaristan, Avrupa kalesinin göbeğinde bulunuyor. Almanya, Tuna boyunun tehdid altında veya müdafaasız kalmasına tahammül edemez. Baş kaldırmış bir Macaristanı, birkaç saat içinde, bir iki tümen askerle işgal edecek kadar hâlâ kuvvetlidir.

Budapeştede bir intihar siyaseti takib etmek niyeti yoktur. Bilhassa, İtalyanın gösterdiği örnekten sonra. Onun için, ihtiyatlı ve çekingen duruluyor. Herşey, olayların sonuna bağlıdır. Eğer Müttefikler, Balkanların ortasına sür'atle yaklaşmağa muvaffak olurlarsa, Macar siyaseti, tutacağı yolu daha serbestçe tayin edebilecektir; eğer Almanya cephelere istikrar vermeğe muvaffak olursa, onun gazabını tahrik etmek delilik olur. Macaristanın akıbeti, bu harb esnasında, bütün küçük milletlerin akıbetinin aynidir. O da, ötekiler de, olaylara boyun eğmek zorundadırlar.

NERİN GÜN

HEM NALINA MIHINA

Asor adaları

Portekiz, İngiltere ile anlaşarak Atlas Okyanusunun ortasındaki Asor adalarının İngilizler ve Müttefikler tarafından deniz ve hava üssü olarak kullanılmalarına razı oldu. Bunun Almanlar için, tadsız bir sürpriz olduğu meydandadır. Lizbonda ve diğer Portekiz şehirlerinde, Asor adalarında pek bol olan Alman ajanları ve casusları, bir mağlûbiyete daha uğramışlardır. Bu münasebetle İngiltere ile Portekizin, tâ 14 üncü asırdanberi müttefik olduklarını öğrendik. 6 yıl bile dayanmıyan yeni ittifaklar yanında, 600 yıldır iki milletin birbirine verdikleri sözü sadakatle tutmaları, doğrusu, şaşılacak şeydir.

Portekiz, Asor adalarını, 6 asırlık müttefiki İngilterenin emrine şimdi değil, denizaltı harbinin en şiddetlendiği 1941 yılında verseydi, elbette, bu eski dostuna bugünkünden çok daha kıymetli bir yardımda bulunmuş olurdu. Ama, İngilterenin zayıf, Almanyanın kuvvetli olduğu bir zamanda, Portekizliler «evvelâ can, sonra cânan» sözüne tabiî ve haklı olarak sadakat göstermişlerdir.

Asor adaları hakkındaki anlaşma, küçük Portekizin, Almanyadan ve Mihver taraftarı komşusu İspanyadan artık korkusu kalmadığını gösteriyor ki bu da, harbin gidişi ne kadar değiştiğini anlatan yeni bir alâmettir.

Asor adaları, Atlas Okyanusunun ortasında ve bu Okyanustân geçen deniz yolları üzerinde olduğu için, deniz sevkülceyşi bakımından pek kıymetlidir. Bu adalardaki Fayal limanı, İngilterenin cenub batısından 1160, Fransanın şimal batısındaki Ouessant'tan 1170, Cebelitarıktan 1130, New-York'tan 2100, Panama kanalından 3250 mil mesafededir.

İngiltere, Fransa, Portekiz, İspanya, ve batı şimal Afrikadan Birleşik Amerikanın doğu kıyılarına, Antil adalarına gidip gelen gemiler, Asor adalarından ve bu adaların hâkim bulunduğu bölgeden geçer. Asor adaları, Akdeniz limanlarile New-York arasındaki en kısa deniz yolu üzerindedir. Aradaki mesafe 3230 milden ibaret olduğuna göre Asor adalarından istifade edecek olan uçaklar, Amerika ile Avrupa arasında artık rahat rahat gidip geleceklerdir.

Bu adalardaki üslerden faydalanacak olan Müttefik hava ve deniz kuvvetleri, Amerikadan Akdenize gelecek olan kafileleri, Alman denizaltılarına karşı gayet iyi koruyacaklarından Alman denizaltı harbi daha güçleşmiştir.

Asor adalarını, Atlas Okyanusunun ortasında demirlemiş uçak gemilerine benzeten, her kim ise, bu teşbihinde hiç yanılmamıştır. Bu adaların, uçak gemilerinden farkı şudur ki hiç bir denizaltı ve denizüstü gemisi, bunları batıramaz.

Fransanın en şimal batısındaki Ouessant'tan kalkacak uzun menzilli Alman ağır bomba uçakları, bu adalara kadar gidip gelemez değiller. Gerçi Almanların elinde böyle uçaklar olduğu söyleniyorsa da, bunların sayısı pek az olacak ki bu kadar uzun mesafeli akınlara teşebbüs etmiyorlar. Meselâ Alman bomba uçakları Norveç kıyılarından kalkıp İzlanda adasındaki Amerikan üssünü bombalıyamamışlardır. İzlanda ufuklarında pek nadir olarak arasıra, bir Alman keşif uçağı görülmüştür.

Portekiz, geç de olsa, Asor adalarından istifade etmek hakkını İngiltereye vermekle, asırlardır, kendi sömürgelerini korumuş olan müttefikine, bu harbde, kıymetli bir yardımda bulunmuş ve böylece ittifak vazifesini yapmış ve şükran borcunu ödemiş oluyor. Geçen harbde ise, Portekiz, harbin ilk aylarında, İngilterenin yanında yer alarak Fransaya asker gönderdiği gibi Müttefiklerin yalnız Asor adalarından değil, bütün Portekiz sömürgelerinden faydalanmalarını temin etmişti.

Tapu ve Kadastro umum müdürü

Rahatsızlığı dolayısile bir senedenberi mezun bulunan Tapu ve Kadastro Umum Müdürü Halid Ziya Türkkan, vazifesine başlamak üzere Ankaraya gitmiştir.

Liman reis muavinliği

İstanbul Mıntaka Liman Reis muavinliğine Devlet Denizyolları kabotaj müdürü Rasih Balın tayin edilmiştir.

Bir çocuğu öldüren şoför mahkûm oldu

Aksarayda Valide camii önünde Nezihe isminde genc bir mektebliye sürdüğü kamyonla çarparak ölümüne sebeb olan şoför Muhsin, İstanbul dördüncü asliye ceza mahkemesince iki buçuk sene ağır hapse, yüz lira ağır para cezası ödemeğe mahkûm ve tevkif edilmiştir.

Adapazarı felâketzedelerine yardım

Adapazarı zelzele felâketzedelerine yapılan teberrüatın (12) inci listesidir.

Lira	
1000	Türkiye İmar Bankası Türk Anonim Şirketinden
65,75	Elle Çorab Küçük San'atlar Kooperatifinden
00,90	İnhisarlar Umum Müdürlüğünden
100	Bayan Şayeste Balım tarafından
1165,65	Yekûn

CUMHURİYET
Nüshası 8 kuruştur.

Abone şeraiti

	Türkiye için	Hariç için
Senelik	2250 Kr.	4050 Kr.
Altı aylık	1200 »	2500 »
Üç aylık	650 »	1400 »
Bir aylık	240 »	Yoktur

SON HABERLER

Siyasî İcmal

Karşılıklı siyasî taarruzların mânası

İngilizlerle müttefiklerinin bu sırada güttükleri hedeflerden biri, Almanyanın elde kalan ortaklarını da kendisinden ayırmak, Almanyayı yapayalnız bırakarak onu çemberlemek ve harbi bitirmektir. Ayni propaganda ile birlikte yapılan ve birlikte yürütülen bir diğer propagandanın hedefi de Alman milletinin harb gücünü gevşetmek, onu da nazizm ile Prusya militarizmini yıkmağa sürüklemektir.

Almanyanın küçük ortaklarına merhamet vâdolunması, Alman milletinin, başında bulunanlar aleyhinde ayaklanmağa çağırılması, bu siyasî taarruzun en bellibaşlı icabları arasında idi.

Almanların bu siyasî taarruza mukabele etmiyeceklerini sanmak mânasızdı. Onlar da Müttefikler arasındaki bağları gevşetmek, Müttefikler arasındaki elbirliğini baltalamak için ellerinden geleni yapıyorlar. Meselâ bu sırada günün en mühim meselesi, Üçler Konferansının toplanması olduğu için Almanlar siyasî taarruzlarını bu hedefe doğru çeviriyor ve bu hedefi bombardıman etmeğe çalışıyorlar.

Almanya Propaganda Nazırı Dr. Goebbels'in son yazısı, bu siyasî taarruzun iç yüzünü açığa vurmaktadır.

Dr. Goebbels bu yazısını İngiliz siyasetinin isabetsizliğini anlatmağa hasrederek İngilterenin istikbalini pek karanlık göstermek, bugün İngiltereye yardım eden devletlerin yarın mirasına konacaklarını, İngilterenin harbden sipsivri çıkacağını belirtmek istemiştir.

Amerika ile yapılan elbirliği yüzünden bir çok İngiliz dominyon ve müstemlekelerinde Amerikaya üs verilmesine, yahud Amerikanın Ortaşarka hulûl etmesine dayanan iddianın İngiltere veya Amerikada ciddî bir akis uyandırmadığı ötedenberi görülegelmektedir. Dr. Goebbels de bunu çok iyi bildiği için asıl sadede daha sonra geliyor ve Rusya meselesini ileri sürerek Müttefikler harbi kazandıkları takdirde ne olacağını izah ediyor:

«Almanya harbi kaybederse onun mevkii Fransaya mı kalacak? Böyle bir ihtimal varid değil. O halde İngiltereye mi? Bu da varid değil. Çünkü İngiltere hâkimiyetini sağlıyacak askerî bir mevki sahibi değil! O halde ne olacak? İngiltere Manche'tan Vladivostok'a kadar uzanan bir bolşevik Asya bloku karşısında kalacak, bu blok karşısında birşey yapamıyacak, neticede galib olduğu halde en büyük buhrana yuvarlanacak.»

Bu telâkkiye göre İngiltere harbi kazanmak için değil, âdeta harbi kaybetmek için dövüşüyor, çünkü asıl menfaatinin nerede olduğunu takdir etmiyor. İngiltere, Rusya ile birlikte değil, Rusya aleyhinde harbetmeli ki bu istikbalden korunsun!

İşte Alman siyasî taarruzunun hedefi budur. Yani İngiltereyi Rusyadan ayırmak ve hiç olmazsa, Rusya ile başbaşa kalmak!

Fakat Dr. Goebbels'in bu hedefi takib etmesi, Almanyanın, İngiltere ve Müttefikleri tarafından yapılan ve yapılacak olan askerî hareketlerden, bilhassa Müttefiklerin Moskovada geniş ölçülü bir anlaşma yapmalarından çok endişe ettiğini ifşa ediyor. Yoksa İngilterenin menfaatlerini anlayıp anlamaması, Almanyanın nesine gerek? Sonra Almanyanın bugün ileri sürdüğü bu düşünce doğru olsaydı, kendisi bu düşünceden daha önce istifade eder, Polonyayı ezeceğine Polonya da dahil olmak üzere bir Avrupa cephesi teşkil eder ve İngiltereden fazla kendisini tehdid etmesi icab eden tehlike ile karşılaşırdı. Fakat Almanya 1939 da böyle yapacağına Rusya ile anlaştı ve İngilterenin Rusya ile anlaşmasına mâni olduğu gibi bu defa da İngiltere ve müttefiklerinin Rusya ile anlaşmasına mâni olmak emelindedir.

Acaba Almanya, bu defa, İngiltere ile Rusyanın arasını bozamadığı takdirde ne yapacak?

Çıkmaza sapmamak için yeniden Rusya ile anlaşmak yolunu mu tutacak? Fakat kendisini derleyip toplıyan ve taarruza geçen Rusya, Almanya ile neden anlaşsın? Demek ki işin çıkmaza sapmakta olduğuna hükmetmek sırası hulûl ediyor. İhtimal ki Alman siyasî taarruzunun müdafaa mahiyetini haiz olması bu yüzdendir.

Ömer Rıza DOĞRUL

Almanlar karşı taarruza geçti

(Baştarafı 1 inci sahifede)

uğratılmıştır. Yalnız Smolensk'in cenub batı bölgesinde 46 Sovyet tankı tahrib edilmiştir. Son üç gün zarfında düşman nafile hücumlarında topyekûn 354 tank kaybetmiştir. Ve ayrıca 233 tayyare kaybetmiştir. Bir avcı hava filo grupunun komutanı olan yüzbaşı Nowotny dün Şark cephesinde 250 inci hava zaferini kazanmıştır. Orta kesimde yapılan şiddetli kara savaşlarında SS—yıldırım ordusu gönüllü teşkilâtı tugayında (MOT) fevkalâde temayüz etmiştir.

Ruslar Kiyef'in dış müdafaalarına girdiler

Moskova 15 (a.a.) — Moskova radyosunun haber verdiğine göre Kiyef'in dış müdafaaları düşmüştür.

Almanlara göre

Berlin 15 (E.P.) — Sovyetler Kiyefin cenub ve şimalinde büyük kuvvetlerle Alman hatlarına saldırmaktadırlar. Bu bölgede savaşlar şiddetlenmektedir. Düşman mevziî olarak Alman hatlarına girmeğe muvaffak olmuşsa da yarma yapamamıştır.

Berlinden verilen mütemmim malûmat

Berlin 15 (T.P.) — Beynelmilel haberler bürosu şark cephesi durumu hakkında âtideki mütemmim malûmatı vermektedir:

Pripet munsabında olduğu kadar Gomel kesiminde de Alman taarruz kabiliyeti tezayüd etmektedir. Sovyetler bu kesimlerde nevmidane bir tarzda çabalamaktadır. Dinyeper nehrinin sedleri ve elektrik fabrikası kâmilen tahrib edildikten sonra, Alman kıt'aları verilen emir mucibince batı sahilinin yüksekliklerine çekilmişlerdir. Bu çekiliş esnasında nehir boyunca uzanan demiryolu hattını da tahrib etmişlerdir. Dinyeper köprübaşının doğu kıyısında 8 Sovyet tümeni tamamen, 10 zırhlı tugayı ve müteaddid savaş uçucu alayları imha olunmuştur.

Cenub İtalyada

Şimal Afrika Müttefik umumi karargâhı 15 (a.a.) — Bugünkü tebliğde bildirildiğine göre, Volturno nehri boyunca şiddetli muharebeler devam etmektedir. Kıt'alarımız düşman mukavemetine rağmen bir çok köprübaşıları tesis etmişler ve piyade kuvvetlerile destekleme silâhları nehri geçmişlerdir.

Volturna nehri büyük bir maniadır. Zira bu nehrin sahilleri dik ve yalçındır. Bundan başka nehrin cereyanı pek süratlidir.

Volturno'nun şimal kesiminde kıt'alarımız mütemadiyen ilerlemektedirler. Casacalenda zaptolunmuştur.

Alman hatlarının gerisine bir çıkarma yapıldı

Londra 15 (B.B.C.) — Müttefik umum karargâhından bildirildiğine göre, Volturno nehrinin ağzında Alman hatlarının gerilerine yeniden bir ihrac yapılmıştır. İhrac, deniz kuvvetleri tarafından kuvvetle himaye edilmiş ve karaya çıkan birlikler 5 inci ordunun büyük kısmile birleşmiştir.

Almanlar Campobassoyu boşalttılar

Berlin 15 (a.a.) — Alman haberler ajansının bildirdiğine göre, Vinchiaturonun şimal batısında bulunan Campobasso, Alman kuvvetleri tarafından tahliye edilmiştir.

Alman tebliği

Berlin 15 (T.P.) — Resmî tebliğ: Cenubî İtayada Anglo-Amerikan kıt'aları 14 ilkteşrininin öğlesinden sonra faik piyade ve tank kuvvetlerile beklenen taarruzlarını Volturno ve Capua bölgelerinde geliştirmişlerdir. Ağır ve çetin savaşlar henüz devam etmektedir.

Hariciyemizde yeni tayinler

Ankara 15 (Telefonla) — Yeniden ihdas olunan Rio de Janeiro maslahatgüzarlığına merkezden Bedri Tahir Şaman, ayni maslahatgüzarlık kâtibliğine Kâmran Azeb, Vichy büyük elçiliği müsteşarlığına Bülend Uşaklıgil, Berlin büyük elçiliği başkâtibliğine Roma elçiliği başkâtibi Nureddin, Kahire orta elçilik müsteşarlığına Nureddin Pınar, Moskova büyük elçiliği başkâtibliğine, Adnan Ural, Stockholm ikinci kâtibliğine Tokio elçiliği ikinci kâtibi Ziya, Sofya orta elçiliği üçüncü kâtibliğine merkezden Halûk Kura tayin edilmişlerdir.

Moskova büyük elçiliği başkâtibi Reşad, Stockholm orta elçiliği ikinci kâtibi Fuad, Vichy elçiliği kâtibi Turgud Menemencioğlu merkeze alınmışlardır.

Müstakil Filipin devletine Japonyanın hediyesi!

Tokyo 15 (T.P.) — Yeni tesis olunan Filipin devletinin kuruluş hediyesi olarak Japon sefiri, yeni Reisicumhur Dr. Jose Laurel'e 55,000 çuval pirinç, 3 ton kinin ve 2.000,000 metre yünlü kumaş hediye etmiştir.

«Delicesine bir hareket!»

Milâno 15 (T.P.) — Badoglio'nun Almanyaya harb ilân etmesi İtalyada büyük bir infiali mucib olmuştur. Gazeteler bunu delice bir hareket olarak tavsif etmektedir.

Almanyaya büyük bir hava hücumu

(Baştarafı 1 inci sahifede)

etmektedri. Almanların burada bu kadar çok avcı uçağı toplayışları hedefin ehemmiyetini göstermektedir. Avrupa harb sahnelerinde bu kadar mühim avcı mukavemeti şimdiye kadar görülmemiştir.

Amerikan resmî tebliğinin bildirdiğine göre, Schweinfurt'a hücum eden uçankaleler 91 Alman tayyaresi tahrib etmişlerdir.

Thunderbolt tipinde av uçakları tarafından düşürülen 13 uçak hesaba katılırsa, Almanlar bu sahalarda cem'an 104 uçak kaybetmişlerdir.

Amerikalıların kayıbları 60 uçankale ile 2 Thunderbolt uçağından ibarettir.

Alman tebliği

Berlin 15 (T.P.) — Resmî tebliğ:

Kuvvetli Birleşik Amerikâ bomba uçak birlikleri dün Schweinfurt şehrine taarruz etmişler ve ikametgâh bölgelerinde ve ticaret mahallerinde mühim hasaratı mucib olmuşlardır. Alman avcı ve destroyer uçak filoları düşmana karşı saldırarak şiddetli bir hava muharebesi yapmış ve uçaksavarların iştirakile düşmana büyük bir mağlûbiyet hazırlanmıştır. Tecavüz eden bomba uçakları 250 ilâ 300 aded olup bunlardan şimdiye kadar gelen haberlere göre, 139 u düşürülmüştür. Bundan başka daha bomba uçaklarının da düşürülmüş olması muhtemeldir.

Düşürülen tayyarelerin sayısı 150 ye çıktı

Berlin 15 (T.P.) — Cuma akşamı bildirilmiş olduğu üzere, Schweinfurt hava tethiş akınında düşürülen düşman bomba uçağı adedi 150 ye çıkmıştır.

Roosevelt, her iki taraf kaybının ağır olduğunu söyledi

Washington 15 (a.a.) — Mr. Roosevelt bugünkü gazeteciler toplantısında Almanyaya yapılan son hava akınından bahsederek şunları söylemiştir:

«— Müttefiklerin dün Schweinfurt akınında olduğu gibi, günde 61 uçak kaybetmeğe tahammülleri yoktur. Bununla beraber günlük ortalama kaybımız bundan çok azdır.

Dünkü akında elde edilen mühim bir netice de büyük bir fabrikanın tahrib edilmiş olmasıdır. Bu kayıb, Alman harb gayretlerini sekteye uğratacak kadar ağırdır.»

Yeniden 11 Müttefik gemisi batırıldı

Berlin 15 (T.P.) — Resmî tebliğ:

Denizaltılarımız Anglo-Amerikan gemi kafilelerine karşı açtıkları deniz savaşında topyekûn 74,000 tonilâtoluk 11 gemiyi batırmışlardır ve 2 destroyer, 2 diğer gemi ve 1 muhrib torpil isabetlerile ağır surette hasara uğratılmıştır.

İtalya, Japonyaya da harb ilân edecek

Londra 15 (a.a.) — Berne'de çıkan Der Beund gazetesinin haber verdiğine göre Badoglio'nun Japonyaya karşı harb ilân etmesi beklenilmektedir.

Finlandiya sulh istiyecek mi?

(Başmakaleden devam)

faatlerimizi kendi vasıtalarımızla temin etmek zamanı artık gelmiştir. Bu hareket bizi Almanyanın takib ettiği yoldan aykırı bir yolu takibe sevkedecektir. Fakat bunun mânası Alman milletile olan kültür ve dostluk münasebetlerimizin yıkılması demek olmıyacaktır.»

Afi Hür Fransız Ajansının Londradan verdiği bu demeç eğer aynen doğru ise, Moskova konferansının toplanmak üzere olduğu şu günlerde, Finlerle Ruslar arasında -bu harbde ikinci defa olarak- bir mütareke veya barış hâdisesile karşılaşmamız muhtemeldir. Bu takdirde Almanya bir savaş arkadaşını daha kaybetmiş olacak ve bu hâdisenin siyasî akisleri Almanya hesabına elbette boşa gider manzaralara yol açmıyacaktır.

Geçenlerde Mihver ortaklarının durumunu incelediğimiz bir yazıda, şark cephesindeki Alman çekilişi devam ettiği takdirde Almanya ile işbirliği yapan küçük devletlerin günden güne artan güçlüklerle karşılaşacaklarını, bu halin bazı çöküntülere bile yol açacağını yazmıştık. Dinyeper hattı, bu gibi tehlikeleri önliyebilecek son hat sayılabilirdi. O gündenberi geçen hâdiseler, Dinyeper çizgisinin istiyerek veya istemiyerek Almanlar tarafından bırakılacağını gösterir gibidir. İçinde bulundukları harb hareketlerini iyi bilen Finler, ayrı bir sulh yaparak bu harbden çıkmaya sahiden karar vermişlerse, bu, Almanyanın şarktaki çekilişinin ifade ettiği mânaya göre iki türlü tefsire uğrıyabilir.

Almanya, elinde olmıyan sebeblerle, sadece Rus baskısının zoru altında geri çekiliyor ve ne yapacağını bilemiyerek biraz vakit kazanmak yolunu arıyorsa, Finlândiyanın yapacağı ayrı bir sulh teşebbüsü, küçük Mihver ortaklarınca Alman davası hakkında artık en ufak bir ümid bile beslenmediğine kuvvetli bir işaret sayılır. Bu takdirde, günden güne değişecek olan cephe vaziyetlerinin müsaadesi nisbetinde sırasile öteki küçük ortakların da Finlândiyayı takib etmesi beklenmelidir.

Fakat Almanya, Sovyet baskısının zoru altında da olsa, şarktaki çekilişini muayyen bir plân ve maksad uğrunda göze almışsa, henüz bilmediğimiz bu maksadın Almanya nazarında, muhtemel bir Fin ayrılışından gelebilecek zararları telâfi edecek kadar mühim olduğuna hükmetmek icab edecektir.

Sulh için Moskovaya başvurduğu zaman Finlândiyanın nasıl karşılanacağı da ayrıca meraka değer bir hâdisedir.

NADİR NADİ

Almanya Portekizi protesto etti

(Baştarafı 1 inci sahifede)

sızlığı ihlâl edildiği tesbit edilmekte ve şöyle denilmektedir:

«Alman hükûmeti, Asor adalarındaki değişmiş vaziyete tekabül eden karşı tedbirleri almak serbestisini muhafaza etmektedir. Alman hükûmeti, istikbalde, Portekizin ne dereceye kadar tarafsız olduğunu tayin etmek veya tarafsız olduğunu kabul etmemek hususunda da serbestlik hakkını muhafaza etmektedir.»

Berlin siyasî mahfillerinde, Alman hükûmetinin Portekiz meselesinde İngiliz tazyikına tâbi olarak hareket edildiğini tebarüz ettirmesinden maksadının, bu inkişafın akibetlerinden İngilterenin mes'ul olduğunu şimdiden tesbit etmek olduğu söylenmektedir. Berlinde Alman notasının en şiddetli bir protesto mealinde olduğu beyan edilmektedir.

Japonya da protesto etti

Tokyo 15 (a.a.) — Domei ajansının bildirdiğine göre, Japonyanın bir notasını Portekiz hükûmetine tevdi eden Japon elçisi Asor adalarının İngilizler tarafından işgalini Portekizin tarafsızlığını ihlâl eden bir hareket olarak telâkki edildiğini belirtmiştir.

Evlenme

Doktor Behçet Feyzioğlunun kızı Solmaz Feyzioğlu ile eski Adliye Vekili Rifat Çalıkağaoğlu'nun oğlu Maliye Vekâleti müfettiş muavinlerinden Hurşid Çalıka, 9/10/943 tarihinde Kayseride evlenmişlerdir. Yeni evlilere mes'ud bir hayat beraberliği dileriz.

Zayi — 2610 numaralı bisiklet plâkasını kaybettim. Hükmü kalmamıştır.
Cemil oğlu Şekib Enarun

Askerî vaziyet

Kief'te ikinci bir Stalingrad olur mu?

(Baştarafı 1 inci sahifede)

nın muharebe vaziyet ve imkânlarını düşünürken muharebe bilânçosunun henüz kendi lehlerinde bulunduğunu ve kat'i zafer imkânının da hazır durduğunu söylüyor. Muharebe bilânçosu hakikaten hâlâ Almanyanın lehine bir çok toprak kazancları kaydediyor: Koca Avrupanın yarısından fazlası.... Fakat bütün bu yerler bugün Almanyanın kuvveti olmaktan birer birer çıkmak üzeredir. Çünkü o yerlerin üstü açıktır ve Almanya hava üstünlüğünü kaybetmiştir. Bundan başka o, doğuda Dinyeper hattını da kaybetmek ihtimalile şimdi ciddî bir sarsıntı geçirmektedir.

Almanların bu kışı geçirmek ümid ve azminde bulundukları doğu müdafaa hattının cenub dayanağını teşkil eden Melitopol şehrinin sokaklarında muharebe oluyor. Ruslar bu şehri zaptetmek üzeredirler. Bu şehrin 110 Km. şimalinde ve Dinyeper nehrinin batıya dirsek teşkil ettiği yerde ehemmiyetli istinad noktası Saporojye'nin 14 ilkteşrinde zaptı şerefine Ruslar Moskovada top atarak şenlik yaptılar. Burası çok önemli bir Alman köprübaşısı idi. Düşmesile Almanlar burada Dinyeperin batısına geçtiler. Çünkü şehir, nehrin doğu kenarındadır.

70 Km. şimalde Dinyepropetrovsk, nehrin batı sahilinde olduğu için müdafaası daha kolay oluyor.

Nehrin doğu tarafında bulunan Kremençug henüz Almanların elindedir. Buna mukabil, Ruslar Dinyeperin batı kıyısında bulunan Kief büyük müstahkem şehrinin cenub ve şimallerinde nehrin garbına geçmiş ve köprübaşılar kurmuş bulunuyorlar. Ruslar bu köprübaşıları daha derinleştirdikleri ve buralara büyük kuvvetler atabildikleri ve Almanlar da Kiefte durmak ve kalmakta sebat ettikleri takdirde 1941 yazındaki Kief büyük imha savaşı bir daha, fakat tersine ve Almanların aleyhine olarak vuku bulmak ihtimali vardır. Yani ikinci bir Stalingrad felâketine Almanlar Kief'te uğrıyabilirler.

200 Km. daha şimalde ve Dinyeperin doğusunda Soj ırmağı üzerinde bulunan Gomel şehri önünde, hatta bir rivayete göre varoşlarında şiddetli muharebeler oluyor. Ruslar Soj ırmağını şehrin şimalinden ve cenubundan geçmeğe çalışıyorlar. Bir habere göre, Gomel alev ve duman içinde imiş. Daha şimalde Mogilev etrafında ve Vitebsk çevrelerinde şiddetli muharebe oluyor. Velhasıl Ruslar Nevel'den Azak denizine kadar 1100 Km. lik muazzam bir cephede, bıkmak ve yorulmak bilmeden ve çamur filân dinlemeden taarruz ediyorlar. Almanlar ellerindeki mahdud kuvvetlerle nereye yetişeceklerini ve hangi deliği kapayacaklarını bilemiyorlar. Bu sebeble onlar şu anda Dinyeper müdafaa hattını kaybetmiş olmamakla beraber bu hattı sağlam tuttukları da iddia olunamaz.

H. E. ERKİLET

«Harbin en çetin muharebeleri henüz gelecektir»

Londra 15 (a.a.) — Avam Kamarasında kömür meselesi hakkındaki müzakereler esnasında Mr. Churchill beyanatta bulunarak demiştir ki:

«— Avam Kamarasına ve millete, madenleri devletleştirmenin harbi kazanmak için yegâne yol olduğu ispat edilmedikçe böyle bir teşebbüse umumi seçim yapılmaksızın girişmek doğru olmaz» demiştir.

Churchill sözlerine şöyle devam etmiştir:

«— Düşman birdenbire yıkılmadığı takride - ki bunu beklemek için çılgın olmamız lâzımdır - İngiliz milleti için harbin en çetin muharebeleri henüz gelecektir. Askerlerimiz geniş ölçüde harbe atılmış bulunuyor. Onların en iyi bir şekilde kullanıldıklarına eminim. Britanya camiası büyük bir verimle ve memnunluk verici bri tempoda çalışıyor. Bugünkü gidiş, artmak şöyle dursun şimdiki derecede devam etse bile, bizi düşmanlarımızın ve belki de dostlarımızın üzerine çıkaracaktır. Bugünkü durumda mevcud sistemin değiştirilmesini icab ettirecek hiç bir sebeb yoktur.»

Yüksek Teknik Okulu

(Baştarafı 1 inci sahifede)

maksadile San'at enstitülerile, Yapı Usta okullarına son iki sınıflarında özel şubeler açılmıştır. Bu şubelerde gündüzlü olarak okumak istiyen orta okul mezunları imtihansız olarak alınacaklardır.

Makine mühendisliği için özel tesviyecilik şubesine, elektrik mühendisliği için özel elektrik şubesine ve inşaat mühendisliği için de özel yapı şubesine girmek lâzımdır. Bu sene özel şubeler Ankara ve İstanbul San'at Enstitülerinde ve Yapı Usta okullarında açılmıştır.

Köy enstitülerinin müfredat programları

Ankara 15 (Telefonla) — Maarif Vekâleti, köy enstitülerinin beş yıllık öğretim müddetlerine aid müfredat programlarını yeni baştan tesbit etmiştir. Buna göre beş yıllık öğretim müddetinin 114 haftası kültür derslerine, 58 haftası nazarî ve amelî ziraat derslerine, 58 haftası nazarî ve amelî teknik derslerine 30 haftası da yıllık sürekli tatillere ayrılmıştır.

Kars Valisi şehrimizde

Dahiliye Vekâleti vilâyetler umum müdürlüğüne tayin edilen Kars Valisi Hüdai Karataban şehrimize gemiştir.

Hadiseler Arasında — FELEK

... ey şehsüvâr dur!

Nasraddin Hoca filmi hakkındaki dedikodular devam ederken size bir Nasraddin Hoca fıkrası söylersem bunu o dedikodulara karışmak isteyişimden başka bir sebebe yormalısınız. Bunu sizin zekânızdan, kavrayışınızdan ve asla şüphe etmediğim hal anlayışınızdan haklı olarak beklerim.

Merhumun bir eşeği vardı malûm ya! Ve tarihte hiçbir eşek onunki kadar şöhret bulmamış, onunki kadar dile düşmemiştir.

Bu eşek, kimbilir neden, günün birinde çalışmaktan yorulmuş ve yürümez olmuş. (Yorulmak için eşek olmaya lüzum yoktur. Hepimiz yorgunluk hissedebiliriz. Yük taşımak kolay şey değil! Ve nihayet o hale gelmiş ki eşeği yürütmek için Hoca merhum köşedeki aktarın ihtisasına müracaat zorunda kalmış. Aktar bir işgüzar adammış, Hocanın yürümiyen eşeğine neftyağı tatbik etmiş ve... O andan itibaren eşek öyle koşmaya başlamış ki biçare Hoca ardından yetişemez olmuş.. Ne yapsın?. Hemen eşeği bir ağaca sıkıca bağlayıp tekrar aktara gitmiş:

— Baksana a birader! Sen o eşeğe sürdüğünden bana da biraz sür de hayvanın ardından yetişeyim. Yoksa eşek elden gidecek, demiş.

Fıkra burada bitiyor. Ayni sür'at ilâcını ona da sürmüş mü, sürmemiş mi bilmem; lâkin bildiğim bir şey varsa hayat pahalılığının ve fiat yükselişinin bugünkü hızı hocanın neftlenmiş eşeğine benziyor. Eğer bize de ayni hızı verecek bir çare bulunmazsa imkânı yok biz bunun ardından yetişemeyiz. Binbir misal arasında işte zeytinyağı. Gerçi biz bu mübareğin her davada suyun üzerine çıktığını bilirdik ama bu son senelerdeki gibi olduğu yerde fışkırdığını bilmezdik. Onu da gördük ve öğrendik.

Söyliyecek söz kalmadı. Yağcılık aldı yürüdü. Bu zenaatin hiç bir zaman bugünkü kadar kâr getirdiği görülmüş değildir.

Ben ucuzluktan vazgeçtim. Siz de vazgeçiniz. Hep vazgeçelim!.. Biz hiç bir şeyin ucuzlatılmasını istemiyoruz. Temennimiz fiatların, yani harbden evveline nazaran dört, beş, on misli artmış olan fiatların bugünkü halinde durdurulmasıdır. Biz buna da razıyız. Ucuzluk istemenin boş bir temenni olduğunu ve bizde buna çare bulacak kabadayı çıkmadığını gördük. Şimdi dileğimiz halin muhafazasıdır. Zeytinyağının iki buçuk liradan, sağyağın dört buçuk liradan, etin iki liradan, yoğurdun bir liradan yukarı çıkmamasının teminidir. Buna muvaffak olursak ne mutlu! Çünkü biz bu hızlı gidişin arkasından yetişemiyoruz.

Artık zordan, tehdidden, feryaddan vazgeçelim de bu dörtnala giden süvariye, şairin şu mısraı ile yalvaralım:

Üftade bir piyadeyim, ey şehsüvar dur!

B. FELEK

Şubeye davet

Fatih Askerlik şubesinden:

Yedek diş tabibi teğmen İsrail oğlu Yuda'nın (38621) Belçikadaki adresini bilenlerin şubeye haber vermeleri.

Teşekkür

Çok kıymetli eşim ve babamız merhum Ali (Müezzinoğlu) Değerli'nin kalblerimizi dilhun eden ölümünden mütevellid sonsuz elem ve ıstıraplarımızı paylaşmağa ve bizleri teselliye koşan ve bilhassa merhumu, ebedî istirahatgâhına kadar takib kadirşinaslığını gösteren, mektub, telefon ve telgrafla taziyet lûtfunda bulunan merhumun aziz arkadaşlarile, kıymetli dost, arkadaş ve akrabalarımıza sonsuz minnet ve şükranlarımızı arzederiz.

Eşi: Nefiye Değerli, oğulları: Kenan ve Sadi Değerli, kızları: Melâhat Değerli, Huriye Arın, damadı: Dr. Suphi Arın.

***

Şerikim Veli Yılmazın Suadiyedeki evinde vaki olan sirkat vak'asının, telefonla Emniyet Müdürlüğüne tarafımdan ihbarı üzerine kısa bir zamanda çalınan mallar ve faili meydana çıkarılmıştır.

Her zamanki alâka ve muvaffakıyetlerini bir kere daha gösteren kıymetli zabıta erkân ve memurlarına alenen teşekkürü kendimize vazife biliriz.

Müteahhid Zeki Aksöyek

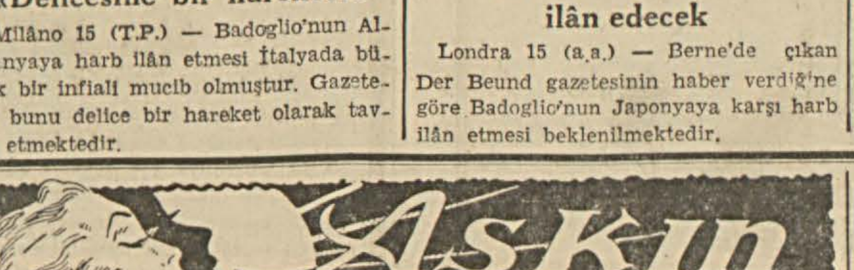
Ölüm

Diş doktoru Cahid Durunun, Fatma Yöndemin, İstanbul Erkek lisesi öğretmenlerinden Selim Durunun, Muzaffer Durunun, levazım müdürlerinden Semih Durunun babaları, eski İstanbul iaşe encümeni heyeti teftişiye müdür muavini ve İnhisarlar idaresi memurlarından mütekaid

YUSUF KÂMİL DURU

dün akşam rahmeti Hakka kavuşmuştur. Cenazesi bugün Aksarayda Tiryaki Hasanpaşa sokağındaki evinden kaldırılıp öğle namazı Beyazıd camiinde kılındıktan sonra Edirnekapısındaki aile kabristanına defnedilecektir. Allahtan mağfiret dileriz.

Zayi — Kumkapı nüfus memurluğundan aldığım hüviyet cüzdanımı zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.
Şefik oğlu Alâeddin Koç

ROMAN : 17 — Yazan: PERİDE CELÂL

Zehra bu muhteşem binayı daha evvel hariçden görmüş, Münireden Celâl Tahsinin karısından ayrıldıktan sonra buraya yerleştiğini, bütün odaları yeniden döşediğini öğrenmişti. Genc kadın bu kocaman binanın içinde nasıl yaşıyacağını daha o zaman hayretle kendi kendisine sormuştu. Şimdi ise işte dantel gibi örülmüş demir bir kapı önlerinde, zile dokunmadan açılıyor, belki de uyumayıp onları bekliyen, ihtiyar kapıcı iki büklüm eğilerek yol veriyordu.

Dairelerine girdikleri zaman zifiri bir karanlığın içine daldılar. Celâl Tahsin elektriği yakmak için uzaklaşınca Zehra karanlığın adeta etrafında dalgalandığını ve yumuşak bir temasla vücudünü örttüğünü hissederek birdenbire korku duydu, bağırmamak için kendini güç tuttu, büyük odalardan, karanlık, fırtınalı, hatta fazla yağmurlu gecelerden çocukluğundanberi korkardı. Elektrik çabuk yanmıştı. Kendisini keskin ışığın altında, bir iki koltuk, masa ve portmanto ile döşenmiş, oraya buraya palmiyeler, acayib büyük yapraklar konmuş geniş, güzel bir holde bulunca gözlerini kırpıştırdı ve korkusundan utandı.

Celâl Tahsin yaklaşmıştı. Göz göze geldiler. Adam gülümsedi. Bu tebessüm kıza sıkıntı veriyor, gece yemekte olduğu gibi kendini bu adama lâyık olmıyacak kadar gülünc, acemi hissediyordu. Hâlâ elbisesinin eteklerini tutmakta olduğunu birdenbire farkederek büsbütün kızardı, Elini suçlu bir çocuk gibi çekti.

«Allahım, ne güç, ne güç! diye, içinden söyleniyordu. Benimle eğlendiğine eminim. Nasıl bakıyor! Ne yapmalıyım? Ya hep böyle devam edecekse!.»

Celâl Tahsin mantosunu omuzlarından almış, şapkasile beraber portmantoya bırakmıştı. Tekrar onun yanına geldiği zaman hâlâ gülümsüyordu. Zehraya dikkatle bakarak:

— Nekadar genc, ve çocuksun! diye, mırıldandı. Ne saf yüzün var!

Sesi oldukça sıcaktı. Fakat sözleri, tavırlarile tezad teşkil eder gibiydi. Vücudünün diklikten taşlaşmış şekli, yüzünün keskin, hatta biraz soğuk ifadesi, yüksekten bakışile bu adamın kendisine böyle sözler söyliyebilmesine Zehra hayret etti.

Sonra birdenbire kalbi çarparak başka karı kocaları düşündü. Onlar ilk gecelerinde birbirlerine kimbilir ne ateşli sözler söylemiş olacaklardı. «Biz de karı koca değil miyiz, bizim de ilk gecemiz değil mi?» diye, içinden söylendi. Her şey romanlarda okuduğu sahneleri hatırlatıyordu. Müthiş, zengin bir adam muhteşem bir dekor.. Fakat şimdi kendisi bu sahneyi hakikatte yaşarken okuduğu o muhayyel şairane izdivac sahnelerile bulunduğu anın farkını anlıyordu. Ne kendisi başka genc gelinler gibi delice bir heyecan, sevinc,, saadet içindeydi, ne de karşısındaki adamın gözlerinde o genc adamların gözlerinde yanan ateş ve aşk vardı. O, bu adamda daha ziyade korkak, çekingen bir çocuğu teselli, teskine hazırlanan müşfik, merhametkâr, biraz da müstehzi bir insan hali seziyordu. Kendisine gelince hayret ve hayranlıkla harikulâde vak'alar seyretmekte olan bir seyirci haleti ruhiyesi içindeydi. Biraz sonra bu adamın olacağını düşünürken, bundan, büyük bir korku, keder duymuyordu. Yalnız kırık dökük bazı düşünceler zaman zaman kafasında, karanlıklar içinde beliren küçük ziya huzmeleri gibi görünüp, onu dalmış olduğu rüyalı, bulanık halden bir an çıkarıyor, hakikate irca ettikten sonra tekrar kayboluyorlardı.

Celâl Tahsin:

— Şimdi evi sana gezdireyim, dedi. Apartımanda bizden başka kimse yok. Hizmetçileri bu gece için savmıştım.

Bu «sen» hitabını Zehra yadırgıyor, ayni zamanda bu hitabla biraz rahatlar gibi oluyor, kendisini ona yakın hissetmeğe çalışıyordu. Apartımanı dolaşmağa başladılar.

Birbiri içine açılan salonlar muhteşem eşyalarla döşenmişti. Yemek odasına girdikleri zaman Zehranın kristalden ve aynadan gözleri kamaştı. Büyük boller içinde nadide çiçekler saklarında titreşiyorlardı. Perdeler ağır işli tüllerdendi. Yerde kıymetli halılar vardı. Celâl Tahsinin bürosunu, diğer odaları da dolaştıktan sonra yatak odasına girdiler.

Bu oda genc bir kadının bütün ihtiyaclarını karşılıyacak şekilde zarif, güzel eşyalarla çok sade döşenmişti.

Celâl Tahsin, kapıyı kapadıktan sonra eşikte hareketsiz durdu. Zehra kiralık bir ev dolaşıyormuş gibi ürkek, ileriye doğru bir iki adım atmıştı. Karşılıklı aynalarda, birdenbire kendini gördü. Beyaz elbisenin içinde boyu daha uzun, vücudü daha ince, fakat güneş ve rüzgârla pembeleşmiş olan sıhhatli yüzü şayanı hayret derecede solgundu. Koyu siyah, parlak acayib bir çiçek gibi güzel çocuk gözleri ise her zamankinden daha büyük görünüyor ve yüzüne bir hayret ifadesi veriyordu. Hareketsiz durmuş, bir yabancıya bakar gibi kendine bakıyordu. Arkasında ayak sesleri duyunca, ürperdi. Aynanın içinden Celâl Tahsinin kendisine yaklaştığını gördü.

(Arkası var)

RADYO

Bugünkü Program

ANKARA

7,30 Program
7,32 Jimnastik
7,40 Haberler
7,55 Müzik (Pl.)

★

13,30 Program
13,33 Şarkılar
13,45 Haberler
14,00 Türküler
14,30 Bando
15,15 Spor

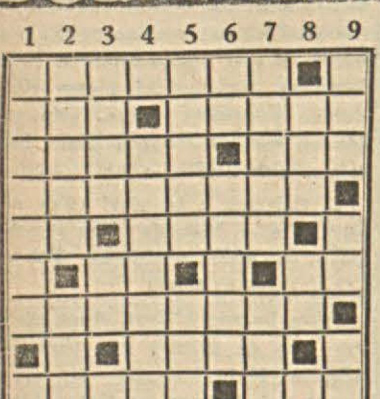
★

17,00 Program
17,03 Dans orkes.
18,00 Çocuk kulübü
19,00 Haberler
19,20 Fasıl
19,45 Konuşma
20,00 Saz eserleri
20,15 Rad. Gazetesi
20,45 Şarkılar
21,00 Evin saati
21,15 İstekler
21,30 Konuşma
21,45 Salon orkes.
22,30 Geçmiş gün
22,35 Haberler
22,50 Kapanış

İSTANBUL

19,15 Dans müziği
19,30 Haberler
19,45 Şarkılar
20,15 Rad. Gazetesi
20,45 Kl. eserler
21,15 Şan soloları
21,30 Dans müziği
22,00 Haberler
22,15 Kapanış

BULMACA

Soldan sağa:

1 — İç uzuvlarımızdan bazılarını barındırmakta olan kısım. 2 — Binanın parçalarından, ayakkabı demiri. 3 — Muhit ve orta, bir emir. 4 — Kalbi merhametli ve eli açık. 5 — Nota, çevrilince «doruk» olur. 6 — Bir renk, iç uzuvlarımızdan. 7 — Bir subay. 8 — Yapılabilir. 9 — Bir oyun, sıradağlardan biri.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Sefaheti ve israfı huy edinmiş olan. 2 — Vücudün et kısmında bulunur, ağızdan çıkar. 3 — Aklı ermezlerin işlerini idareyi üzerine almış olan, bir hayvan. 4 — Her işi çabuk yapmak istiyen. 5 — Bir vilâyetimiz, pot. 6 — Nota, bir erkek ismi. 7 — Bir emir, cefa. 8 — Kirli ve lüzumsuz artık, bir yön (cihet). 9 — Temiz, isim, bir emir.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Ç	E	R	Ç	E	V	E	C	İ
2	A	C	I	■	K	E	K	İ	K
3	N	E	F	İ	S	■	S	■	M
4	D	■	K	A	İ	D	E	■	A
5	A	T	I	Ş	L	A	R	■	L
6	R	E	■	E	M	R	İ	L	E
7	L	A	F	■	E	■	Y	A	D
8	I	T	I	R	■	H	A	N	E
9	■	İ	Ş	■	Y	E	■	E	N

BORSA

İstanbul Borsasının 15/10/943 fiatları

	Kapanış
Londra — 1 Sterin	5,22
New-York — 100 Dolar	130,50
Cenevre — 100 İsveçre Fr.	29,9760
Madrid — 100 Pezeta	12,89
Stockholm — 100 İsveç Kr.	31.1325

ESHAM VE TAHVİLÂT

İkramiyeli %5 938	19,46
%7 934 Sıvas - Erzurum 2-7	20,20
%7 941 Demiryolu 3	19,35
%5 Birinci tertib Millî Müdafaa ikramiyeli	19,04
İş Bankası hamiline	13,70

Zayi — 312 numaralı deniz motörüme aid benzin karnemi kaybettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur.
312 No. lı motör sahibi Mustafa Avni

Sahib ve Başmuharriri
Yunus Nadi ABALIOĞLU
Umumî neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: HİKMET MÜNİF ÜLGEN
Cumhuriyet Matbaası

Zingal Şirketi İdare Meclisinden:

Şirketimiz hissedarları umumî heyeti merkezimizin bulunduğu İstanbulda Bahçekapıda Taş handaki dairesinde 1/11/943 pazartesi günü saat 11 de fevkalâde surette toplanacaktır.

Bu toplantıda aşağıda yazılı ruzname müzakere edilerek kararlaştırılacağından ticaret kanununun 383 üncü ve 386 ncı ve esas mukavelenamenin 32 nci maddeleri hükümlerine tevfikan bu toplantıya bilvekâle veya bilasale iştirak edecek olan hissedarların malik bulundukları hisseleri esas mukavelenamenin 33 üncü maddesine göre toplantı gününden lâakal 10 gün evvel Şirketimiz idare merkezine veya Galatada Osmanlı Bankasına tevdi etmeleri rica olunur.

MÜZAKERAT RUZNAMESİ

1. — Sermayenin (3,600,000.—) liradan (4,500,000.—) liraya iblâğı için beherinin itibarî kıymeti (25) lira olmak ve eski hisse senedlerinin malik bulunduğu ayni haklardan istifade etmek üzere 36.000 aded hisse senedinin ihdas ve ihracı suretile sermayenin (900,000.—) lira nisbetinde tezyidi.
2. — Tezyidi sermaye bedeline hissedar ve alacaklılardan müteşekkil bir grupun talib olması ve 36000 aded hisse senedi bedelinin, sözü geçen hissedar ve alacaklıların Şirket zimmetindeki matlûblarından tezyidi sermaye bedeline muadil bir meblâğın sermayeye kalbi suretile ödenmesi.
3. — Sermaye tezyidinin tamamen veya kısmen icrası için idare meclisine muktazi salâhiyetlerin verilmesi.
4. — Soforbel ve Brufina Şirketlerinin Şirket zimmetindeki matlûblarından bir milyon liralık bir meblâğın İdare Meclisi tarafından tesbit edilecek şartlar dairesinde tahvilâtlı borca kalbi ve binnetice bu maksad için bir milyon liralık tahvilât ihdası.
5. — Obligasyonların tamamen veya kısmen ihdası için İdare Meclisine muktazi salâhiyetlerin verilmesi.
6. — Sermayenin tezyidi keyfiyetile mutabakatinin temini için esas mukavelenamenin 8 inci maddesinin tadili.

8 inci maddenin eski şekli

Madde 8 — Şirket sermayesi 30/6/934 heyeti umumiyesi tarafından beheri 25 T. lirası kıymeti muharreresinde 80,000 hisseye münkasem 2,000,000 Türk lirası olarak tesbit edilmiştir.

30 Mart 1940 tarihli fevkalâde heyeti umumiye kararile bu sermaye beheri 25 T. lirası muharrer kıymetinde ve eski hisselere müşabih yeni 64,000 hisse ihracı suretile 1.600.000 lira arttırılarak 3.600.000 T. lirasına çıkarılmıştır. Bu yeni hisseler 1 ikincikânun 1940 tarihinden itibaren eski hisselerin hak ve vecibelerini iktisab edeceklerdir.

Heyeti umumiyenin 2.000.000 dan ibaret bulunan iptidaî sermayeyi bir misli tezyid etmeğe salâhiyeti olacak ve tezyidi sermayey karar vrildiği zaman Hükûmete malûmat verilecektir.

Bu iptidaî sermaynin bir msilinden fazlasına tezyidi için evvelce Hükûmetin muvafakatini istihsal icabeder.

Tezyidi sermayeye karar verildiği zaman hyeti umumiyece hissedaranı hazıraya bir hakkı rüchan bahşolunabilir.

Sermaye hisse senedatından maada itibarî bir kıymeti haiz olmamak üzere 5000 müessis hisse senedatı ihdas olunmuştur.

İşbu müessis hisse senedatının tevdiatı Şirketin müessisi bulunan münfesih Türkiye Kibrit İnhisarı T. A. Şirketi Meclisi İdaresi tarafından ifa edilmiştir.

Müessis hisse senedatının adedi esas nizamnamenin tadili suretile dahi tezyid edilemez.

Mükerrer madde 8 — 30 haziran 1934 fevkalâde heyeti umumiyesi kararile ihraç edilen hisselerden 20.000 adedi eski hisse senedlerinden üçü bir yeni hisse senedine tekabül etmek üzere 30 Haziran 1934 tarihinde mevcud 60.000 hisse senedinin yerine kaim olacaktır.

10 ilâ 60.000 e kadar numaralı bulunan eski hisse senedlerinin temamen yeni hisse senedlerile tebdiline kadar tebdil edilmiyen bu eski hisse snedlerinin her birinin kıymeti, bedeli temamen tesviye edilmiş 1 yeni hisse senedinin 1/3 kıymetine tekabül edecektir.

Bu itibarla

1 — Heyeti umumiyelere iştirak etmek üzere tevdi edilecek ve yukarıda zikredildiği veçhile yenilerile tebdil muamelesi yapılmamış bulunan eski hisse senedlerinden 1.200 adedi yalnız bir reye hak verecektir.

2 — Tebdil edilmemiş bir eski hisse senedine verilen hakkı temettü bedeli temamen tesviye edilmiş bir yeni hisse senedine düşen temettüün 1/3 ne tekabül edecektir.

3 — Şirketin tasfiye halinde tebdil edilmemiş bir eski hisse senedine verilecek hak bir yeni hisse senedine bahşedilecek hakkın 1/3 ne tekabül edecektir.

8 inci maddenin yeni şekli

Madde 8 — Şirket sermayesi, 1/11/43 tarihinde fevkalâde surette toplanmış olan U. Heyet tarafından (4,500 000.—) lira olarak tesbit edilmiş olup beheri 25 lira itibarî kıymette 180.000 adet hisse senedine taksim edilmiştir.

Sermayenin yeniden tezyidi halinde, şimdiki hissedarlara umumî heyet tarafından rüchan hakkı verilebilir.

Hisse senedlerinden başka itibarî kıymeti olmaksızın (5.000) adet müessis hisse senedi ihdas olunmuştur.

Bu müessis hisse senedlerinin tevzii Şirketin müessisi bulunan Türkiye Kibrit İnhisarı T. A. Şirketi İdare Meclisi tarafından ifa olunmuştur.

Müessis hisse senedlerinin adedi, esas mukavelenamenin değiştirilmsi suretile dahi hiç bir veçhile arttırılamaz.

Mükerrer Madde 8 — 30 Haziran 1934 fevkalâde heyeti umumiyesi kararile ihraç edilen hisselerden 20.000 adedi eski hisse senedlerinden üçü bir yeni hisse senedine tekabül etmek üzere 30 Haziran 1934 tarihinde mevcud 60.000 hisse senedinin yerine kaim olacaktır.

10 ilâ 60.000 e kadar numaralı bulunan eski hisse senedlerinin temamen yeni hisse senedlerile tebdiline kadar tebdil edilmiyen bu eski hisse senedlerinin her birinin kıymeti, bedeli temamen tesviye edilmiş 1 yeni hisse senedinin 1/3 kıymetine tekabül edecektir.

Bu itibarla

1 — Heyeti umumiyelere iştirak etmek üzere tevdi edilecek ve yukarıda zikredildiği veçhile yenilerile tebdil muamelesi yapılmamış bulunan eski hisse senedlerinden 1.200 adedi yalnız bir reye hak verecektir.

2 — Tebdil edilmemiş bir eski hisse senedine verilen hakkı temettü bedeli temamen tesviye edilmiş bir yeni hisse senedine düşen temettüün 1/8 ne tekabül edecektir.

3 — Şirketin tasfiye halinde tebdil edilmemiş bir eski hisse senedine verilecek hak bir yeni hisse senedine bahşedilecek hakkın 1/3 ne tekabül edecektir.

7. — İdare Meclisi vazife ve salâhiyetlerinin tasrihi için esas mukavelenamenin 23 üncü maddesinin tadili.

23 üncü maddenin eski şekli

Madde 23 — Meclisi idare Şirketin umur ve emvalinin idaresi için salâhiyeti vasia ve iktidarı tammı haizdir. Kanunen ve nizamnamei dahilî ahkâmile Heyeti Umumiyenin kararına talik edilmemiş bulunan her husus Meclisi İdarenin dairei salâhiyeti dahilindedir. Meclisi İdare tadadı hiç bir mahiyeti temdidiyeyi mutazammın olmamak şartile hususatı âtiyede salâhiyettardır.

1) Nakid mevcudunun ve ihtiyat akçesinin sureti tenmiyesini tayin ve muamelâtı cariye için lâzım gelen nukudun muvakkaten sureti istimalini tesbit etmek.

2) Devlein bilcümle resmî dairelerile meclislerinde ve mahkemeler huzurunda müddei ve müddeialeyh ve şahsı salis ve muteriz sıfatile şirketi temsil, hâkimlerden şikâyet, davadan feragat, tahkim ve sulh ve ibra, yemin teklif ve kabul ve adlî ve idarî kaza mercilerinde kanunların bahşeylediği her nevi hukuk ve salâhiyetleri istimal ve bu hak ve salâhiyetlerin bir kısmı veya tamamile avukat veya vekil tayin ve azletmek; emvali menkule ve gayrimenkule iştira, füruht, mübadele ve icar ve isticar; ve şirkete aid kıymetli senedatın alım, devir ve havale ve füruhtuna müsaade etmek.

3) Kredi küşadı suretile veya süveri saire ile ve fakat tahvilât ihraç etmeksizin şirket emvalini bitterhin veya bilâ terhin veya emvali mezkûre üzerinden teminat irae ederek istikraz akdeylemek.

4) Şirketin matlûbu bulunan mebaliği ahz ve kabz eylemek ve daini ibra eylemek.

6) Şirketin bilûmum menafii hususunda ve ikame edilmiş ve edilmek üzere bulunan daavide tarafı diğerle müzakere, itilâf etmek ve sulh olmak.

7) Hesabatı tanzim, Heyeti Umumiyeyi sureti âdiyede içtimaa davet ve işbu Heyeti Umumiyeye şirketin hesabatı ve umurunun vaziyeti hakkında rapor itasile tevzi olunacak temettü ve ifraz olunacak ihtiyat akçelerinin miktarını teklif etmek.

8) Heyeti Umumiyeye sureti fevkalâdede içtimaa davet ile alelhusus işbu nizamnamei esasiye ilâvat ve tadılât tekliflerini ve Şirketin temdidi müddet veya sair Şirketle ittihad veya müddetinin hitamından evvel fesih tekliflerini arzeylemek.

9) Müdürü Umumiyi, müdür muavinlerini, acenteleri ve alelûmum bilcümle memurini tayin ve azletmek ve bunların maaş ve miktarı iştirakleri ve vezaif ve salâhiyetlerini tesbit eylemek.

İmtiyaz mukavelenamesinin 19 uncu maddesi mucibince Şirketin memurini alelûmum Türk olacak ancak ihtiyaç mesettiği takdirde ecnebi fen memuru, mütehassısı ve ustabaşıları istihdam edebilecektir.

10) Vekâletnamei mahsus veya sadece karar ile salâhiyetlerini kabili istirdat olmak üzere tamamen veya kısmen murahhas âza veyahud âzalara tefeyyüz eylemek suretinde tadil ile fıkrai âtiye ilâve kılınmıştır: Muamelâtı Şirketten icraya talik eden kısımlar hakkında haiz olduğu salâhiyetleri indelhace bir Müdürü Umumî veya Müdüre tevdi eylemek.

11) Mevaddı mahsusa için Şirketten veya hariçten arzu ettiği şahıs veya eşhasa bavekâleti mahsusa haiz olduğu iktidarı ihale eylemek hulâsa, Şirket idaresine müteallik her hususu icra eylemek.

23 üncü maddenin yeni şekli

Madde 23 — İdare Meclisi, şirket işlerinin tedviri hususunda en geniş salâhiyetleri haizdir. Kanunen veya esas mukavelenameye tevfikan ifası umumî heyete tahsis edilmemiş olan hususlar hakkında idare meclisi her türlü tedbir ittihaz edebilir.

A. — İdare Meclisi, tahdid edici bir mahiyette olmamak üzere aşağıda sayılan hususlarda salâhiyettardır:

1) Şirketin matlûbu olan bilcümle meblâğları ahz ve kabzetmek her türlü makbuz ve ibra vermek mevcud nakdın nasıl kullanılacağını tayin etmek.

2). Her türlü sigorta mukaveleleri akdetmek, her türlü ticarî senedler, ihdas etmek ve hamule senedi ve konşimento tanzim ettirmek, bunları ciro ve kabul etmek.

3) Her türlü menkul ve gayrimenkul emval ve hukuku satın almak, satmak, mübadele icar ve isticar ve temlik etmek, temlik kabul etmek, opsiyon vermek ve kabul etmek, her nevi imtiyaz hakkı istemek.

4) Her türlü inşaat yaptırmak plân ve keşifleri hazırlamak alım ve satım muameleleri yapmak, bilcümle mukavelelerin şartlarını ifa etmek.

5) Obligasyon veya bono ihracı müstesna olmak üzere istikraz etmek, her türlü obligasyonları satın almak veya iptal etmek, bilcümle menkul ve gayrimenkul emvali ipotek etmek ve teminat makamında göstermek, Şirket namına kefil olmak.

6) Şirketi, apor suretile ve sermayeye talib olmak, hissei iştirâk mübayaa etmek, füzyon veya sair şekilde başka müesseselerle veya sendikalarla alâkalandırmak.

7) Her türlü şube veya ajans kurmak ve ecnebi memleketlerde mümessiller tayin etmek.

8) Her türlü dava ikamesine karar vermek, avukat ve vekil tayin ve azletmek, davadan feragat etmek, sulh, ibra ve tahkimname akdetmek, bilcümle hakikî haklardan ve fesih ve iptale müteallik hükümlerden feragat etmek, tediye vukuundan evvel veya sonra kayd ve tesçil muamelelerinin iptaline, evamir ve ahkâm ve itirazat ref'ine, haciz fekkine muvafakat etmek.

Gerek müddei sıfatile açılan davalar, gerekse müddeialeyh sıfatile yapılan müdafaalar Şirket namına ikame ifa ve takib edilir ve bu baptaki muameleler İdare Meclisi Reisi ve ona vekâlet eden âza veya bir murahhas âza tarafından icra ve takib olunur.

9) Hususî vekâletname veya sadece karar ile ve daima kabili rücu olmak üzere salâhiyetlerinin temamını veya bir kısmını murahhas âzaya veya murahhas âzalara tefviz etmek.

10) Salâhiyetlerinin temamını veya bir kısmını esas mukavelenamenin 24 üncü ve müteakib maddelerinde zikredilen müdüriyet komitesine devretmek.

11) Kendi âzasından bir veya bir kaçına ve hattâ üçüncü şahıslara umumî veya hususî salâhiyetler tevcih etmek ve bunların ücretini tesbit etmek, bir veya bir kaç müdür ve müdür muavini tayin ve azletmek bunların vazife ve salâhiyetlerile istihdam şartlarını ve ücretlerini, memuriyet müddetleri idare meclisi, âzalarının müddetini geçmemek üzere, tayin ve tesbit etmek.

12) Ajan ve memurlar tayin ve azletmek, istihdam şartlarile ücretlerini tesbit etmek.

13) Mücbir sebebler veya fevkalâde şartlar halinde esas mukavelenamenin 5 inci maddesinde zikredilen hükmü nazarı itibare almaksızın, Şirket merkezini memleketin her hangi bir şehrine nakletmek.

14) Velhasıl Şirketin idaresine müteallik her hususu ifa etmek.

B.) İdare Meclisi, bunlardan başka aşağıdaki hususları da ifa eder:

1.) Senelik envanter, bilânço ile kâr ve zarar hesabı ve umumî heyete verilecek raporu tanzim etmek ve bu evrakı, umumî heyet içtimaından en geç 15 gün evvel murakıba vermek.

2.) Şirketin aktifini teşkil eden bilûmum gayri menkullerin ve tesisatın ve sairenin senelik amortisman nisbetlerini tesbit etmek.

3.) Kârın sureti istimal ve tevziini umumî heyete teklif etmek.

4.) Esas mukavelenamenin 29 uncu maddesinde zikredilen kayıdlar ve müddet dairesinde umumî heyeti adi surette içtimaa davet etmek.

5.) Esas mukavelenamede yapılacak tadillere veya ilâvelere ve Şirket müddetinin temdidine, başka bir şirketle füzyona veya şirketin müddetinden evvel feshine müteallik teklifleri arzetmek üzere tensib ettiği takdirde umumî heyeti herhangi bir tarihte fevkalâde içtimaa davet etmek.

6.) Sözü geçen alelâde veya fevkalâde umumî heyet içtimalarının ruznamesini tesbit etmek.

7.) Bu umumî heyetler tarafından verilecek bilcümle kararları icra etmek.

Yüksek Mühendis Okulu Müdürlüğünden:

18 Birinciteşrin 943 pazartesi derslere başlanacağından profesör ve talebemizin sabah saat 9 da konferans salonunda hazır bulunmaları rica olunur. (10412)

İstanbul Defterdarlığı ilânları

Kazası	Mahallesi	Sokağı	Kapı No.	Cinsi	Hissesi	Mukayyed kıymeti Lira K.	Pey akçesi Lira K.	Mülâhazat
Kadıköy	Caferağa	Halisefendi	7	96 metre murabbaı kârgir ev	Tam	4200 00	315 00	Medyunun karısı Zafironun (800) lira borcuna mukabil 31/8/942 tarihinden itibaren 5 yıl vade ile Emlâk ve Eytam Bankasına birinci derecede ipoteklidir.

Dimitri Yakalapulosun Kadıköy şubesine olan varlık vergisi borcundan dolayı satılması kararlaştırılan ve mumaileyhin karısı Zafironun uhdesinde kayıdlı bulunan (yer ve cinsi yukarıda yazılı) gayrimenkulün ilk ihalesi 2/11/943 salı günü saat 14 te, kat'î ihalesi de 12/11/943 cuma günü saat 14 te yapılacağından talib olanların pey akçelerini havi makbuzlarla mezkûr günlerde Kadıköy Kazası İdare Heyetine müracaatleri ilân olunur. (10468)

Kazası	Mahallesi	Sokağı	Kapı No.	Cinsi	Hissesi	Tamamının mukayyed kıymeti	Pey akçesi
Kadıköy	Rasimpaşa	İzzeddin	43	Bahçeli kârgir hane	Nısıf	3000 00	112 50

Dimitri Dimitriyadisin Kadıköy şubesine olan varlık vergisi borcundan dolayı satılması kararlaştırılan (yeri ve cinsi yukarıda yazılı) gayrimenkulün ilk ihalesi 2/11/943 salı günü saat 14 te, kat'î ihalesi de 12/11/943 cuma günü saat 14 te yapılacağından talib olanların pey akçelerini havi makbuzlarla mezkûr günlerde Kadıköy Kazası İdare Heyetine müracaatleri ilân olunur. (10469)

Kazası	Mahallesi	Sokağı	Kapı No.	Cinsi	Hissesi	Mukayyed kıymeti Lira K.	Pey akçesi Lira K.
Kadıköy	Osmanağa	Karadut	16	89 metre murabbaı ahşab ev	Tam	2400 00	180 00

Françeskonun Kadıköy şubesine olan varlık vergisi borcundan dolayı satılması kararlaştırılan (yeri ve cinsi yukarıda yazılı) gayrimenkulün ilk ihalesi 2/11/943 salı günü saat 14 te, kat'î ihalesi de 12/11/943 cuma günü saat 14 te yapılacağından talib olanların pey akçelerini havi makbuzlarla birlikte mezkûr günlerde Kadıköy Kazası İdare Heyetine müracaatleri ilân olunur. (10470)

İstanbul Deniz Levazım Âmirliğinden:

Deniz Dikimevi için «erkek veya kadın» terzi makine işçisi alınacaktır. İsteklilerin şeraiti öğrenmek üzere 20/10/943 tarihine kadar Âmirliğimize müracaatleri. (10260)

Devlet Demiryolları İşletme U. M. den:

Devlet Demiryolları Avrupa hattı 9. İşletme Müdürlüğünden:

15/10/943 tarihinden itibaren 24/29, 36/40-45 No. lu trenlerin İstanbul Çekmece arasında ve 18/23, 22/27, 26/31, 34/39, 44/49 ve 46/51 No. lu trenlerin Yeşilköy-Çekmece arasındaki seferleri lâğvedilmiştir. Fazla tafsilât için banliyö istasyonlarına müracaat edilmesi muhterem halka ilân olunur. (10380)

Pamuk Mukabilinde Kamyon İthali Hakkında

İTHALÂTÇI VE İHRACATÇI BİRLİKLERİ UMUMÎ KÂTİBLİĞİNDEN:

Dış memleketlerden hususî takas suretile ithal edilecek kamyonlar için yüzde yüz pamuğa müsaade edildiği Ticaret Vekâleti tarafından tebliğ olunmuştur. Keyfiyet ilân olunur.

Delvet Orman İşletmeleri Adapazarı Revir Âmirliğinden:

DEPOSU		CİNSİ	Miktarı M3	Miktarı D3	Beher M3 Fi. Lira	Beher M3 Fi. K.	Muvakkat % 75 teminatı Lira
Hendek	Nuriye	Meşe dört köşe	3	515	77	—	8
»	Çarıkurú	Kayın tomruk	251	228	40	60	734
Beynevid		» »	277	383	40	56	845
Aksu		Köknar tomruk	520	010	45	90	1790
Soğuksu	Hacıkışla	Kayın kalas	43	513	57	10	187
»	»	Meşe kalas	0	503	71	—	3
»	»	Ihlamur kalas	0	195	69	—	2
»	»	Köknar kalas	5	374	60	20	3

1 — Yukarıda deposu, cinsi ve miktarı yazılı keresteler 22/10/943 cuma günü saat 15 te açık arttırma ile satışa çıkarılmıştır.

2 — Şartnameler Ankara Orman Umum Müdürlüğünde, İstanbul Çevirge Müdürlüğünde, İzmit Revir Âmirliğinden, Hendek, Karasu, Geyve Orman Bölge Şefliklerinden ve Adapazarı Belediye dairesinde ve Adapazarı Devlet Orman İşletmesi Revir Âmirliğinde görülebilir.

3 — İsteklilerin kanunî vesaiklerile birlikte mezkûr gün ve saatte Adapazarı Revir Merkezindeki Komisyona müracaatleri. (10242)

Belediye Sular İdaresinden:

İdaremizce Kozyatağında yaptırılacak su havuzları için kapalı zarflı eksiltme ile 210 M3 çakıl 305 M3 kum ve 50 M3 perdaht kumu satın alınacaktır. Eksiltmeye girmek istiyenler Taksimde Sıraservilerdeki İdare Merkezinde Muamelât Şefliğine müracaatle şartnameyi parasız olarak alabilirler. Teklif zarflarının da 20/10/943 çarşamba günü saat ona kadar bu Şefliğe verilmesi lâzımdır. O saatten sonra teklif kabul edilmez. (10463)